სახალხო გაზეთი

№ 1010 კვირა, 6 ოქტომბერი 1913 წ. № 1010

განცხადების ფასი: ჩვეულებრივი სტრიქონი პირველ გვერდზე პეტიტით ღირს 15 კ., უკანასკნელზე 10 კ. სხვა ადგილებიდან კაკვანის გარეშე მიღებულ განცხადებათა ფასი: სტრიქონი პეტიტი ტექსტის წინ 20 კ., უკან 10 კ. სამგლოვიარო განცხადების დაბეჭდვა პირველ გვერდზე თითო-ჯერ სადამოს 4 საათამდე ღირს 3 მ. 4 საათის შემდეგ მიიღება მხოლოდ თვით სტამბა „შრომა"-ში, მოკრძალების ქუჩა, და ეღირება 4 მანეთი.

განცხადებანი იმ პირთა, ფირმათა და დაწესებულებათაგან, რომელნიც კაკვანის გარეშე არიან, ან მთავარი კანტორები და განყოფილებანი აქვთ, მიიღება მხოლოდ სავაჭრო სახლის ლ. და მ. მეტცლ და ამხ.-ების განცხადებათა ცენტრალურ კანტორაში მოსკოვში, მიასნიცკის ქ., ს. სიტოვისა და მის განყოფილებებში: პეტერბურგში—მორსკაია 11, ვარშავაში—მარშალკოვსკის ქ. 130, პარიზში—ბირჟის მოედანი.

ხელის მოწერა და დასაბეჭდი განცხადებები მიიღება „სახალხო გაზეთი"-ს რედაქციაში და კანტორაში ყოველ-დღე კვირა-უქმეების გარდა, დილის 9 საათიდან 3-მდე. სადამოთი 5-დან 7-მდე.

ხელ-მოუწერელი წერილები არ დაიბეჭდება; დაუბეჭდავი მცირე წერილები და კორესპონდენციები სულ არ ინახება; ინახება ერთის თვით მხოლოდ დიდი წერილები და მოთხრობები. პირადად მოლაპარაკება შეიძლება ყოველ-დღე, კვირა-უქმეების გარდა, დილის 10 საათიდან ნაშუადღევის 3 საათამდე. ადრესის გამოცვლა 40 კაპ.

რედაქცია და კანტორა იმყოფება: ტფილისში, სასახლის ქ., სარაჯიშვილის სახ. № 6. ფოსტის ადრესი წერილებისა და ფულისთვის: ტფილისი, ქართული „სახალხო გაზეთი" 190.

ტელეფონი № 12-29

გაზეთის ფასი წელიწადში 3 მ. 50 კ., თვეში—75 კაპ.
ცალკე № ყველგან 5 კ., დამატებიანი—7 კ.

ყოველ-დღიური საპოლიტიკო და სალიტერატურო გამოცემა

კვირას, 6 ოქტომბერს, 1 საათზე, კუკიის წმიდა ნინოს სასაფლაოზე, გადიხდიან პანაშვიდს და აკურთხებენ ძეგლს განსვენებულის

დავით ბესარიონის ძის ღოღობერიძისა. 679

თ დნი: მარიამ ნიკოლოზის ასული და **გრიგოლ სოლომონის ძე ერისთავნი, სოფიო ნიკოლოზის ასული** და **გიორგი დარისპანის ძე ამირაჯიბები შვილებითურთ, ალექსანდრა ნიკოლოზის ასული ჩიჯავაძისა შვილებითურთ** და **თინათინ ნიკოლოზის ასული ალაბეგიშვილისა** მწუხარებით აუწყებენ ნათესავთა და ნაცნობთ ძვირფასი დისწულის და დეიდაშვილის

რევაზ ყარამანის ძის ყანჩელის

უდროოდ გარდაცვალებას. გამოსვენება დღეს, 6 ოქტომბერს, სასამართლოს ქუჩა, სახ. № 34, კალოუბნის ეკლესიაში, დაკრძალვა კუკიის მართმადიდებელთა სასაფლაოზე. 682

მარიამ ყარამანის ასული იაშვილი'ა, ნიკოლოზ ყარამანის ძე ყანჩელი და **სეით ლუარსაბის ძე იაშვილი,** მწუხარებით აუწყებენ ნათესავთა და ნაცნობთ პირველნი—საყვარელ ძმისა და ულანასკნელი—ცოლის ძმის, ნაფიც ვიქილის თანაშემწის

რევაზ ყარამანის ძის ყანჩელის

უდროოდ გარდაცვალებას. გამოსვენება დღეს, 6 ოქტომბერს, დილის 9 საათზე, (სასამართლოს ქუჩა), კალოუბნის ეკლესიაში, დაკრძალვა კუკიის მართმადიდებელთა სასაფლაოზე. 682

ტელეფ. № 795. ქართული თეატრი წარმოდგენა 7—2.

კვირას, 6 ოქტომბერს, ქართ. დრამ. საზოგად. დასის მიერ

ნ. **ჩხეიძის ასულის** მონაწილეობით წარმ. იქნება ორიგინალური პიესა

სიმაღლეზე, დრამ. 4 მოქ. ნ. შიუკაშვილისა.

II) **უბედური დღე,** ვოდ. ბალანჩივაძისა.

მონაწ. მიიღებენ ქ-ნნი: აბაშიძე, პიერეტა, ჩერქეზიშვილი. ჩხეიძე, ჯავახიშვილი. ბ-ნნი. ბარველი, გუნია, ზარდალიშვილი, სარაული, შანშიაშვილი, ციციშვილი, შალიკაშვილი.

დასაწყ. საღ. 8 ს. ← ადგილების ფასი ჩვეულებრივია.

რეჟისორი **ვ. შალიკაშვილი.** ადმინისტ. ქართ. დრამატ. საზოგად.

მზადდება წარმოსადგენად: „კულტურული მკვლელობა" „უნიადაგონი", „ზამთრის სიზმარი", „მორევში" და სხ. 1473

სალიტერატურო კარიკატურებიანი გამოცემა

ჩვენი ხუმარა

13 ოქტომბრიდან გამოვა **დროგამოშვებით**

დაიბეჭდება:

1, სიტყვა-კაზმული მწერლობა: ლექსები, მოთხრობები, პიესები; 2) ფელეტონი დღევანდელ პირ-ვარამზე; 3) სცენები, იგავ-არაკები, საუბარი სხვა და სხვა საგნებზე; 4) კრიტიკა და ბიბლიოგრაფ-ი; 5) სურათები გამოჩენილ პირთა და მოდვაწეთა; 6) კარიკატურები დღიურ პირ-ვარამზე; 7) გასართობი და სახუმარო.

„ჩვენი ხუმარა" იქმნება მიუდგომელი, მიმართულების გარეშე ☛ ☛ ძალიან საჭიროა ოხუნჯი და შხამიანი თანამშრომელნი.

ხელის მოწერა ჯერ-ჯერობით არ მიიღება. ხოლო თითო ნომერი კი ყველგან ერთს შაურად ეღირება.

მისამართი: Тифлисъ, Мухранская ул. № 12, для „ЧВЕНИ ХУМАРА"

პირველ-ხარისხოვანი

დიდი ცირკი

ძმ. ესიკოვსკეებისა

მიხეილის პროსპექტ., მუშტაიდის შესავალთან, ნ. კუნდუხოვის ადგილზე, საკუთარი საზაფხულო გრილი სადგომი, ტრამვაი იქვე ჩერდება და შინ დაბრუნებისასაც მუშაობს.

დღეს, 6 ოქტომბერს, 1913 წ. გამართება

ორი დიდი წარმოდგენა

უკანასკნელი დღეები გასტროლისა საქვეყნოდ ცნობილის, ველოსიპედზე შეუდარებელის მოსიარულმის, ვირტუოზის **ჩისტერ დიკისა,** რომელიც შეასრულებს იშვიათსა და გონებისათვის იუმორიმელ ნომრებს. სანახაობათა-სანახობა! უდიდესი ატრაქციონი!

ხელოვნების უკანასკნელი სიტყვა! ყველაგან ფურორი! სენსაცია! აღტაცება! ტაშისცემა! ოთხ და ექვს საჯდომიან ველოსიპედზე „ტანდემ"-ზე ვარჯიში. ჩისტერ დიკი სახოგადოებას აღტაცებაში მოიყვანს! დასასრულ „საბედისწერო გადახტომა"—სალტო-მორტალი ველოსიპედით, ცირკის თაღში განავრდება დატვირთულ ეტლზე, მოსკოვში აკვარიუმის ბაღში ჩისტერ დიკის გასტროლებს დიდ-ძალი ხალხი ესწრებოდა. დირექცია სთხოვს პატივცემულ ტფილისის ხალოგადოებას, როშლის ყურადღება დაიმსახურა, რაც ცირკში მოსიარულე ხალხის რიცხვით აშკარაა, დაწმუნდეს ფენომენალურ ხელოვნების სინამდვილეში! ამ საღამოსვე მონაწილეობს **„4 ეშმაკი"** და ყველა პირველ-ხარისხოვანი არტისტები. გამოსვლა გამოჩენილი გიმ-ასტის და მოჯ რითე ლამაზი ქალის **m-le ნაცისა** დაწერილებით ადაშებში, დღეისთვის კონტრამარკები არ გამოდგება.

გამოსვლა 4 ეშმაკისა მე-2 განყოფილებაში, რომელიც იწყება 8½ საათზე. ჩესტერ დიკისა მე-3 განყოფილებაში, დასაწყისი 10 საათზე.

წარმოდგენა დაიწყე'ა საღ. 7 ნახ. საათზე. **დირექცია ძმ. ესიკოვსკებისა.**

ანონსი: კვირას, 6 ოქტომბერს, დღისით გამოვლენ „4 ეშმაკი" ფასი—მოზრდილთათვის 10—40 კ. მოსწავლეთათვის 11—20 კ., ლოჟა 2 მ., გალერ. 5 კ. 681

მუზეუმი

კავკასიის შინა-მრეწველობის კომიტეტთან.

მუზეუმი ღიაა დასათვალიერებლად სამჯერ კვირაში: კვირას, ოთხშაბათს და პარასკევს, 11 საათიდან ნაშუადღევ. 1 საათამდე. მუზეუმი იმყოფება მუშტაიდის ბაღში, სახაზინო სახლში. მუზეუმთან არის საწყობი დამზადებულ შინა-მრეწველობის ნაწარმოებისა, საღებავი წამალი, დაზგები და ხელსაწყობი. აქვე ვ მზადებთ, მუზეუმში გამოფენილ ნახატებსა და ნიმუშების ასლებს. 662

ბერლინის უნივერსიტეტის დოქტორი მედიცინისა

გ. მეჰრაბიანცი

დ.ბრუნდა უცხოეთიდან და განაახლა შინაგან ნეულებით ავადმყოფთა მიღება. ნეულებანი ფილტვებისა—**ჭლექი**—და გულისა. შეთანაბრებული სპეციფიური **ტუბერკულინი** წამლობა. ხელოვნური **პნევმოთორაქსი. რენტგენის ელვისებური ხსივებით ფილტვებისა და გულის გასინჯვა.**

ყოველ დღე, 9—1 საათ. და საღამოს 5—7 საათ. კვირაობით 9—12 საათ.

ბებუთოვის ქ. სახ. 23, ტელეფონი 7—92. 156

ქართული თეატრი

დავით კლდიაშვილის საღამო.

პარასკევს, 11 ოქტ. ამ., ქართულ თეატრში, გაიმართება **საინტერესო**

სალიტერატურო საღამო.

I) განყოფილება: **კიტა აბაშიძე** წაიკითხავს ლექციას:
„ილია ჭავჭავაძე და არჩილ ჯორჯაძე".

II) **დავ. კლდიაშვილი, ჯ. ჯორჯიკია** და **ი. გრიშაშვილი** წაიკითხავენ საკუთარ ნაწარმოებთ.

III) **ალ. ჯანელიძე** წაიკითხავს ლექციას:
„ერთვნული შემოქმედება".

IV) დასასრულ **ვალ. შალიკაშვილის** მონაწილეობით წარმოდგ. იქნება

დარისპანის გასაჭირი, ვოდ. 1 მ. **დავ. კლდიაშვილისა.**

დასაწყისი საღ. 8 ს. ← ადგილების ფასი ჩვეულებრივია. 1521

ავლაბრის სახალხო თეატრი

კვირას, 6 ოქტომბერს, 1913 წ. ავლაბრის ქართ. სახ. წარმ. მმართ. წრის მიერ მსახ. **ი. ივანიძის** და **ყივიძის** მონაწილეობით წარმოდგენილი იქნება

მეგობრობა დრამა 4 მოქ. შიუკაშვილისა.

მონაწილეობას მიიღებენ: ქ-ნნი მარგველაშვილისა, ჟურულისა. სააკოვ სა. ბ-ნნი **ი. ივანიძე, ყივიძე,** თავდგირიძე, სულთანიშვილი, ჯიბლაძე, სალაყაია, ნინოშვილი. ქვლივიძე, მაისურაძე და სხვანი. **ადგილების ფასი 4—50 კაპ.** ანტრაქტებში დაუკრავს სიმღერიანი ორკესტრი, მიცკევიჩის ლოტბარობით. ბილეთები გაიყიდება თეატრის კასაში 5—9 საათამდე. **დასაწყისი საღ. 8 საათზე.** რეჟისორი **ი. ივანიძე.**

1490 მორიგი გამგე **ვ. თუშმელაშვილი.**

ტფ. ქართული ფილარმონიული საზოგადოების

სამუსიკო სკოლა

ყორდანოვის ქუჩა, რჩეულიშვილის სახლი № 6.

მოწაფეთა მიღება დაიწყება 26 აგვისტოდან ყოველ დღე კვირა-უქმის გარდა, დილის 10 საათიდან 2 საათამდე და საღამ. 5—7 საათამდე, სკოლის კანცელარიაში. სპეციალურ საგნებზე მასწავლებელთა სია: ფორტეპიანო—**ბ. მ. ამირაჯიბისა, თ. მ. ბერგი-პივოვაროვისა, ნ. ვ. კალაშნიკოვისა, გ. მ. ქიქოძე, ე. ვ. ფოგელისა** და **თ. ს. შაბუროვისა.** სკრიპკაზე: **მ. ტ. ვასილიევი.** ვიოლონჩელი—**ე. ნ. კაპელნიცკი.** კონტრაბასი—**მ. ი. შერშოვი,** სიმღერა, solo (ხმის დაყენება და გავარჯიშება და ოპერების შესწავლა) **ნ. ნ. სოლოვიოვა-სტრახოვა** და **ე. ბროჯი.** ელემენტ. თეორია, სოლფეჯიო (ნოტების კითხვა) ჰარმონია და ენციკლოპედია—**ზაქ. პ. ფალიაშვილი,** ხოროს კლასი—**ზ. ი. ჩხიკვაძე.** ახლად მოწვეულნი არიან მასწავლებლად: ფორტოპიანოზე **ე. ი. პოლტარაცკისა** და **კნ. მ. გ. ციციშვილისა.** სკრიპკაზე,—**ვ. მ. ბროდსკი.** სწავლის ფასი: ფორტოპიანოსი 65 მ. წელიწადში, სკრიპკა,—65 და 75 მ. ვიოლონჩელი 65 მ. კონტრაბასი 50 მ., სიმღერა (solo) 75 მ. თეორიის კლასებში 15 მ. წელიწადში.

სწავლის ფასი გადახდებათ ნახევარ წლობით წინადაწინ. ხმების გასინჯვა საკლასიო გუ-დში შესასვლელად დანიშნულია ორშაბ. და ხუთშაბათ საღ. 5—7 ს.

სწავლა დაიწყო 1 სექტემბერს. 1429

საგაკვეთო გაღი

ანასტასია გედევანიშვილისა

ამით აცხადებს, რომ სწავლა დაიწყო. ბავშვების მიღება ყოველ დღე. ბაღთან გაიხსნა მოსამზადებელი განყოფილებაც. 1518

„ახალი კლუბის" მამასახლისთა საბჭო

აუწყებს ბ.ბ. წევრებს, მუდმივ დამსწრეთ და სტუმრებს, რომ

3 ოქტომბრიდან 1913 წელს

კლუბი საზამთროსადგომში გადავიდა. 1499

ტფილისის ქერძო სამკურნალო

ქსენიევის ქუჩა, საკუთ. სახლი, № 7, მიხეილის პროსპექტისა და ვეტცელის სასტუმროს ახლოს.

ტელეფონი № 590.

სტაციონალური განყოფილება მოწყობილია 50 საწოლით, ცალკე ნომრებით და საერთო ოთახები განსაკუთრებითი სამშობიარო განყოფილება.

მწოლიარე ავადმყოფთა მიღება შეიძლება ყოველ წამს, გარეშე მოსიარულე ავადმყოფებს მიიღებენ შემდეგი **ექიმები-სპეციალისტები:**

შინაგანი ნეულებანი.	**მანსვეტაშვილი ვ. მ.** ორშაბ., ოთხშ. და პარასკ. 2—3 ს.
	მაღალაშვილი გ. გ. სამშაბ. და შაბათობით 10—12.
	მიქელაძე შ. ა. ყოველ დღე 12½—1 ს.
	ფედოროვი ე. გ. ყოველ დღე, გარდა ოთხშ. და კვირისა 12—1.
	ექ.-ქალ. ენგელ-მელიქ-შახნაზაროვისა ე. ა. ყოველ-დღე გარდა კვირისა 12—1 ს.
ქირურგ. ნეულებანი.	**მარკევიჩი ვ. ლ.** კონსულტატი ყოველ დღე 11½—12½.
	მელიქიშვილი ნ. ა. ყოველ დღე 10—1.
	ფირადოვი რ. ბ. ყოველ დღე 12—2.
ქალთა და სამშობ. ნეულებანი.	ექიმი-ქალი **მერბიცკი-ფირადოვისა ლ.** ყოველ დღე 11—12.
	თიკანაძე ი. ე. ყოველ დღე 1—2.
	მელიქიშვილი ნ. ვ. ყოველ დღე 10—1.
ბავშვთა ნეულბ.	**ექ.-ქალ. ბაძრაძე-დედაბრიშვილისა** ყ.-დღე, გარდა ოთხშ. 1—1½
	მიქელაძე შ. ა. ყოველ დღე 12½—1
	ფედოროვი ზ. ს. ყოველ დღე გარდა ოთხშაბ. და კვირისა 12—1.
ერვიულ. ნეულებ. და ელექ.	**ჯავახიშვილი ნ. ნ.** საშაბ., ხუთშაბ. და შაბათ. 12—1
	ფონდოკევი ზ. ს. ყოველ დღე 1—2.

ელ. ყურის და ცხვირ. | **ათენიანცი ნ. ა.** ყოველ დღე 12½—1½. |
	ოკრემგოვსკი ნ. ს. ყოველ დღე 1½—2.
თვალის ნეულ.	**მუსხელიშვილი ვ. ს.** ორშაბათ., ოთხშ. და პარასკ. 2—2½.
კან. და ვენერ. ავ.	**დიასამიძე ა. ნ.** ყოველ დღე 11½—12½.

სამკურნალოს აქვს მოწყობილი საკუთარი სამიკროსკოპიანი და ბაქტერიოლოგიოლაბორატორია. სისხლის გასინჯვა, ათა'შანგ. Wasserman. რჩევისათვის 50 კ. საწო. ექიმები 2 მ. დაწყებული. ცალკე ოთახი 5 მ.-დან. მშობიარობა 10 დღე წოლით ღირს 40 მ. დაწყებული. ოპერაციები, კონსულიუმი, შარდის ბუშტისა და მილების პატეტერიზაცია, „606" და „914" **წამლის შეშხაპუნება,** ელექტრონით წამლ., მასსაჟი, ყვავილის აცრა. ძი ძალი. შემოწმება და სხვა. შიდავითიანი სადასურალ. 1035

მოსწიეთ ახალი

კაპიროსები

ამხ. **„პოვეტა"**

ტფილისი

20 ცალი 6 კაპ 10 ც 3 კაპ.

1497

ვაგზლის ქერძო სამკურნალო

გარედან ყოველ დღე მოსიარულე ავადმყოფთათვის.

ვაგზლის ქუჩა. № 8. ტელეფონი № 695.

ე. ს. გაშაკიძე. ყოველ დღე, შინაგან-ავადმყ. 9½ ს. 10 ს.

ა. ნ. დიასამიძე. ყოვ. დღე, კვირ. გარდა. სიფილ., კანისა და ვენერ. 11—11½ ს.

ბ. ბ. ბოტოგი. ყოვ. დღე, კვირის გარდა ყელ. ყურ: და ცხვ. სნეულ. 11—11½ ს.

ექ. ქალი ოთხელიანისა—იღებს ქალთა ავადმყოფებს. სამშაბათობით, ხუთშაბათობიო და კვირაობით 11—11½ ს.

ნ. მ. მელიქიშვილი. ქირურგიული და ქალთა ავადმყ. 1—2 ს.

ვ. ვ. კლდიაშვილი. ყ.-დღ. შინაგ. ავადმყოფ. 1—2 ს.

მიკროსკოპიული, ბაქტეორიოლოგიური, ქიმიური გამოკვლევანი. აგრედვე ყვავილის აცრა და ძიძების გასინჯვა ფასი რჩევისათვის 50 კ.

ოპერაციები და კონსილიუმი მორიგეობით.

წამლოგა „606"-ით 1462

საბურთალოზე

მშვენიერ ალაგას

ახლად აშენებულ ეკლესიისა და დიდების მომავალ ხიდის მახლობლად დაიჭრა 20 დესეტინა მამული და იყიდება წვრილ ნაკრებად ხელმისაწვდენელ ფასებში.

მსურველთ შეუძლიანთ მიჰმართონ ოლოგას ქუჩაზე, სახლი № 6, სოლომონ ივანეს ძე **თბილიშვილს,** დილის 8 საათიდან ნაშუადღევის 3 საათამდე. საღამოს 5 საათიდან 8 საათამდე. უმორჩილესად ვთხოვთ მიწის მყიდველებს, რომ **თბილის დროზე შემოიტანონ დარჩენილი ვადა,** თანახმად ჩვენგან მიცემულ კვიტანციისა. წ. 1220

დოქტორი მედიცინისა

გ. ა. ახვერდოვი,

პეტერბურგის სიფილისისა და ვენერიულ ავადმყოფობათა კლინიკის ყოფილი ორდინატორი, იღებს საშარდის, ვენერიულისა და სიფილისიან ავადმყ. დილ. 10—11 ს., საღ. 6—8 ს. **სემიონოვის ქ.,** № 18, (ვორონცოვის ძეგლის მახლობ.), ექიმ. ბინა—სემიონ. ქ., № 16. 159

კბილის

ექიმი ა. ბ. **ხოლოდაშვილი** დაბრუნდა და განაახლა ავადმყოფების მიღება. გოლოვინის პროსპექტი, სახლი მდივნისა, № 12.

ექიმი **შ. ა. მიქელაძე** 15 ივნისიდან მიიღებს **შინაგან და ბავშვთა** სნეულებიან ავადმყოფთ ყოველ დღე საღამოს 5 ნახ. საათიდან 7 საათამდე ახალ ბინაზე—მიხაილოვის პროსპექტი № 117. ტელეფონი 816.

ექიმი **ივ. გოგმართელი** ჩამოვიდა და განაახლა ავადმყოფთა მიღება დილის 8—12 საათ. საღ. 5—7 საათ. ოლგას ქუჩა, № 20. ტელ. 633. 654

ქ-ნი პორტუგალოვისა

აცხადებს, რომ

საფ. გრიპო მაღაზიაში, რომელიც ნიკოლოზის ხიდთან № 23—24 არის,

ზამთრის აეზოვნის მოახლოვებისა გამო დანიშნულია

დიდი ვაჭრობა

მამაკაცთა, ქალებისა და ბავშვების ტანისამოსისა

30 პროც. დააკლდება ფაბრიკის ფასს.

ვიმედოვნებ, ვინც ჩვენს მაღაზიაში იყიდის, კმაყოფილი დარჩება. ამასთანავე მოგასენებთ, რომ **მაღაზიას ყოველ კვირა მოსდის ახალ-ახალი საქონელი** **რომელიც ძვირად არ იყიდება.**

1491 პატივისცემით **ქ-ნი პორტუგალოვისა.**

გამოვიდა და იყიდება ყველა წიგნის მაღაზიაში ახალი სალიტერატურო-სამეცნიერო კრებული

1. შოთა რუსთაველი, გრ. რობაქიძისა.
2. სუმერული ტ ქართული, მ. წერეთლისა.
3. ოდიდიპოს მეფე, თარგმ. ბერძნულით ჰ. ქავთარაძისა.
4. მეფე-მგოსანი, სანდრო შანშიაშვილისა.
5. ლამე, ს. ფირცხალავასი.
6. გლოვის ზარი, მისივე.

ფასი 1 მანეთი

ქართლის საუფლისწულო მამული,

აზრად აქვთ **გასცენ იჯარით** ხანგრძლივი ვადით **3 ენახი,** სიგრცით ოცი დღიური, მდებარე სამი ვერსის მანძილზე ამიერ-კავკასიის რკინის გზის ქსნის სადგურიდან. იჯარის პირობების გაგება შეიძლება მხოლოდ პირადად მამულის კანცელარიაში, რომელიც იმყოფება სოფელ მუხრანში, რვა ვერსის მანძილზე, ქსნის სადგურიდან. 680

ქ. ზუბალაშვილის სახელოვნების სახალხო სახლი

კვირას, 6 ოქტომბერს 1913 წ. ქართ. სახ. წარმ. მმართ. წრის მიერ წარმოდგენილი იქნება პირველად სახალხო სცენაზე

წმინდა ანტონის სასწაული

კომ. 2 მოქმ. მ. მეტრელინკისა.

II. არივ-დარია მხიარული ვოდევილი.

მონაწილეობას მიიღებენ: ქ-ნნი მარგ. გოგოლაშვილის ასული, კახელი, ნარაკიძისა, ელ. ციმაკურიძე. ბ-ნნი: გ. ანაშვილი, ა. გუცუშვილი, გომელაური, ალ. მეტრეველი, ვ. ნინიძე, თვალჭრელიძე, ს. კავსაძე, ს. რომანიშვილი, რ. სალაყაია, სტურუა, ლ. სამადაშვილი, ნ. ჭანკვატაძე, ნ ბუმბურელი, ძიმისტარაშვილი და კ. ხანანაშვილი.

რეჟისორი **ალ. წუწუნავა**. თანაშემწე **ნ. ჭანკვატაძე**. ადგილების ფასი **5 კ.—50 კ.**

დასაწყისი სალ. 8½ ს ფარდის აწევის შემდეგ. თეატრის დარბაზში შესვლა აღკრძალულია. შემდეგი წარმოდგენა 6 ოქტომბერს. „წრის“ ადმინისტრაცია. 1486

ავლაბრის ქართულ სახალხო წარმოდგენების მმართველი წრის

გამგეობა

ამით აცხადებს წრის წევრთა საყურადღებოდ, რომ კვირას, 6 ოქტომბერს 1913 წ. დილის 11 საათზე ავლაბრის სახალხო თეატრში დანიშნულია

საგანგებო საზოგადო კრება

განსახილველია შემდეგი საგნები: 1) სარევიზიო კომისიის სამოქმედო ინსტრუქციის შემუშავება და 2) მიმდინარე საქმეები. 1490

ესპერანტოს კავკასიის

საზოგადოება

განაახლა მეცადინეობა, მსურველთა ჩაწერა კვირას, 29 სექტემბერს დღის 1—2 საათზე კავკასიის ექიმთა საზოგადოების სადგომში გეორგიევსკის ქ. (პუშკინის ბიბლიოთეკის ზემოდ) მეცადინეობა კვირაობით დღის 1—2 საათამდე. კურსები იქვე გაიხსნება 6 ოქტომბერს. სწავლის ფასი სულ ერთი მანეთია. 645

ჭიათურის სახალხო უნივერსიტეტის

გამგეობა

იწვევს წევრებს საზოგადო კრებაზე, რომელიც დანიშნულია **6 ოქტომბერს**, შუადღ. თორმეტ საათზე ადგილობრივ თეატრის დარბაზში.

გამგეობა სთხოვს საზოგადოების წევრებს კრებამდე შემოიტანონ საწევრო ფული გამგეობის წევრთან ისიდორე ხარატიშვილთან.

1481 მდივანი გამგეობისა ის. ვარაზაშვილი.

დაიგეჭდა და იყიდება

მოსწავლეთათვის საჭირო წიგნი

მკენარეები და ცხოველები ცხელი ქვეყნებისა

მრავალი სურათით. შედგენილი ალექსი ჭიპინაძის მიერ. ფასი **35 კაპ.**

(დაეთმობათ ნაკლებად ვინც ათზე მეტს იყიდის)

იყიდება ტფილისში მ ხ ო ლ ო დ ჯ ე ჯ ი ლ ის რედაქციაში.

(არტილერიის ქუჩა). 1503

ქ. ფ. წ.-კ. გამავრ. საზ. წიგნის მაღაზიაში იყიდება

შემდეგი წიგნები: ისტორია, საეკლესიო და საისტორიო მასალები.

იერარქია საქ. ეკლესიისა: კათოლიკ. და მღვდელ-მთავარნი,	1 მ.
იზაშვილი პ. ქართ. კათოლიკენი,	10 კ.
ისტორია ქართ. ეკონ.-გაზეთებისა,	15 „
პარიზის ქრონიკა, ანუ ცხოვრება საქართ. დიდი მოურავის ამბებით.	30 „
ჟორდანია თ. ქრონიკები და სხვა მასალა საქ. ისტ. და მწერლ. წ. 1-ლ	3 მ.
„ იგივე . წ. 2-ე,	3 მ.
რუსეთ. დამყარება საქართველოში,	20 „
სტატისტიკ. ცნობები საქართველოს შესახებ მე-18 საუკ.,	2 მ.
ფრონელი ა. მთიულეთი.	40 „
„ კახეთი: ამბიხება,	60 „
ქართლის ცხოვრება მარ. დედ. ვარ.,	3 მ.
ქართლის ცხოვრება დასაბამიდან მე-13-ტე საუკუნემდე, წ. 1 ლი,	40 „
იგივე . წ. 2-ე,	1 მ.
იგივე . წ. 3-ე ,	40 „
ქვარიანი. საქარ. მოკლე ისტ. ყდით,	40 „

ახლად მიღებული წიგნები:

ზოლა. „მაღაროებში მომუშავენი“,	85 კ.
ი. ავალიშვილის ნათარგმნი,	
ხახანაშვილი. ქართული სიტყვიერების ისტორია მე-19 საუკ.,	1 მ.
იოს ყიფშიძე. Житіе и мученичество Св. Антонія Раваха.	40 „
Н. С. Эсадзе, Первый генералъ-фельдцейхмейстеръ русс. артилл. при П. Великомъ царевичъ Имеретинскій Александръ Арчиловичъ.	70 „

ადრესი: Тифлисъ. Книжный магазинъ О-ва распр. грам. ср. груз. нас. 1913

ელექტრონის, რენტგენის სინათლის

სამკურნალო

საწოლი ოთახებით

მიხეილ გედევანიშვილისა

ნებრებით ავადმყოფთა მიღება ყოველ. დღე, კვირის გარდა, დილის 12—2 საათ., საღამოთი 6—8 საათ. ვერა, ყორღანოვის ქ. № 20, ტელეფ. 791. 1468

სამკურნალო

სპეციალისტ-სამხედრო ექიმებისა

გარეშე მოსიარულე ავადმყოფთათვის. ვანქ. დიდ ქ.-ზე, № 3, ალექსანდ.ბაღ. მაბლობლად ტელეფონი № 481.

ავადმყოფთა მიღება დილის 10 საათიდან საღამოს 5 ს.-დე.

ახვლედიანი. შინაგანი სნეულ. ბავშვებისა, ყოვ.-დღე 2—3 ს.

ბელანოვი. ბავშ. შინაგ., ავადმ., ყ.-დღ., 10—11½ ს.

ბოიკოვსკი. ბავშ. შინაგ. ავადმ., ორშაბ., ოთხშაბ., და პარასკ. 4—5 ს.

ერმოლაევი—შინაგანი ბავშვებ. ყ.-დღე 1—2 ს.

ვორობიოვი—ბავშ. შინაგანი სნეულებისა. სამშაბ., ხუთშაბ., შაბ. და კვირ. 4—5 ს.

შამაში, სადოსტაქრო; ყ.-დღ., 1—3 ს.

გრიგორიანი. ხირურგ. ავადმყ. ყოველ დღე 11 ნახ.—11 ნ.ხ. საათ.

ასპიროვი—ყურ., ყელ. და ცხვირ. ავად. ყ.-დღე 1—3 ს.

რუდენკო. შინაგანი ავადმყ. ხუთშ. და კვირ. 3 | 4 ს.

ატენიანი. ყელისა, ცხვირ., ყურ. და შინაგანი, 2—3 ს.

ი. ბ. ჩუდნოვსკი. ძარღვ., სულ., ავადმ., ელექტრო-ტერაპია, ყოვ.-დღე გარდა კვირისა, 11½—12½ საათ.

თეორაძე. სიფ., ვენერიული და კანის სნეულ. ყოვ.-დღე 1—3 ს.

ფხიტარიანი. ვენერიულ, კანისა და საშარდე სნეულ. ყოვ.-დღე 4—5 საათ.

ნოვიცკი. ბებია-ქალი, ყოვ.-დღე 1—2 ს.

ალბიტკოვი. ბებია, ქალური სნეულ. ყ.-დღ. 12—1 საათ.

ექ. ქალ. იოსელიანი. ქალური სნეულ ორშ. ოთხშ., პარასკ., და კვირ. 11—12 ს.

გეინაცი—თვალისა ორშ., ოთხშ., და პარასკ. 4—5 ს.

ხოდნევი—თვალ. ექ. სამშ, ხუთშ., შაბ., და კვ., 4—5 ს.

ბაგდოკვი—კბილ. ყ.-დღე 3—5 ს.

საათვალების არჩევა.

კონსულტაცია, ოპერაცია, მასაჟი, ყვავილის აცრა, ჰიპნოზი, ანალიზი, ძიებებიდან მოსამსახურეთა გასინჯვა. „Wasserman“-ის რეაქციით სიფილისიან სისხლის გამოკვლევა. 1070.

ექიმი ვ. ვუსახელიშვილი მიიღებს ავადმყოფებს დილის 9—11½ საათამდე. დიდი მთავრის ქუჩა № 67.

ექიმი ე. ი. მინასიანცი იღებს ყოველ დღე, შინაგან, ბავშვთა, სპეც. კუჭისა და ნაწლავთა ავადმყ. და საზრდოვებ. (სისხლ ნაკლულ. შაქრის ავადმყ. სიმსუქნე, ლოთობა, ქარები) ბლექ. და დამპალი ციება პარიზულ კლინიკ. პროფ. **Mathieu.**

იღებს დილ. 9—11 ს., საღ. 5—7 ს. ტფილისი, მიხეილ. ქ. № 86, ტელ. № 576. 1071

ექიმი ნ. ნ. ჯავახიშვილი

ორდინატორად ნამყოფი კიევის ნერვების კლინიკაში. იღებს ნერვებით ავადმყოფებს საღ. 5—7 ს.-მდე. ჩერქეზიშვილის ქუჩა, № 12. **იქვე გამზრთულია ელექტრონის სამკურნალო კაბინეტი.** 546

ექიმი ჯ. ლ. კიკალიშვილი იღებს შინაგან და ბავშვთა სნეულებიან ავადმყოფთ ყოველ დღე საღამოს 5½ საათიდან 7 საათამდე. კახეთის ქუჩა № 2, ტელეფონი 15—27. 1502

ექიმი ი. ი. ბერიშვილი სწამლობს **საშარდე** ორგანოთა, **ათაშანგისა** **ლ კანის** ავადმყ.; **ვასსერმანის** რეაქციით იკვლ. ათაშანგ. მოწამლ. სისხლს. მიღება ნაშუადღ. 3 — 5½ ს. ელისაბედის ქ., № 94, კიროჩნი ქუჩის ახლო, საფოსტო განყოფ. პირდაპირ. 102

ექიმი გ. მ. ღოლოგერიძე ღებულობს ავადმყოფებს სამშაბათობით, ხუთშაბათობით და შაბათობით. დღისით 1—3 საათამდე. საბებია და ქალის ავადმყოფობანი. სლეპკოვის შესახვევი № 3. 1524

ექიმი ი. ზ. ბძელიშვილი სწამლობს შინაგან, თვალისა და ბავშვთა ავადმყოფობას დილით 9—12 საათ., საღამოს 5—7 საათ. 19 თებერვლის ქ. (ერიყის ქ.) № 17, ტრამვაია გასაჩერებელთან, მისიოსერთთა ახალ ეკლეს. გასწვრივ. 688

ექიმი **კბილისა ნინო რცხილაძე**

გადავიდა მოსკოვის ქუჩა № 9. იღებს დილით 9—2 ს., საღ. 5—7 ს.

ტერიტორიის საკითხი

3.

როგორ და რანაირის ზომებით შეიძლება ტერიტორიის დაცვა? ზომა ბევრნაირი შეიძლება იყოს. ზოგი მათგანი სახელმწიფოებრივი ხასიათისაა, ზოგი კი საზოგადოებრივ ინიციატივასა და უნარზეა დამოკიდებული ყველამ ძალიან კარგად იცის, რანაირია დღეს მთავრობის პოლიტიკა საზოგადოდ და განსაკუთრებით კი ჩვენში. მიწის საკითხში იგი ისეთსავე მიზნებს ისახავს, რანაირსაც ცხოვრების სხვა დარგში: ეს არის ადგილობრივ მცხოვრებთა დენაციონალიზაცია მიწის განსაზღვრული მობილიზაციის შემწეობით. მთავრობის განკარგულებაშია მრავალი დაწესებულება, რომელთა დახმარებით იგი ამ მიზანს ანხორციელებს ნელ-ნელა, მაგრამ სისტემატიურად, ფართო მასისთვის შეუმჩნევლად. ნაყოფი ამ პოლიტიკისა ფართო მასისთვის შესამჩნევი გაჰხდება მხოლოდ მაშინ, როდესაც შედეგს მცხოვრებლები პირდაპირ თავის ხურგზე განიცდიან, ნაციონალისტური სათათბიროც კვერს უკრავს მთავრობის ამ პოლიტიკას და ადასტურებს, ხალხის წარმომადგენელთა სურვილის შარავანდედათა ჰფენს იმას, რასაც უწინ ბიუროკრატიული კანცელარიების მშრალი ბეჭედი ესვა.

მთავრობის განკარგულებაშია კარგად დიდი სახაზინო ფონდი მიწისა, რომელსაც თავის სურვილისამებრ ანაწილებს. მისივე განკარგულებაშია საგლეხო ბანკი, რომელიც დიდად უწყობს ხელს ჩვენს ტერიტორიალურ დეზორგანიზაციას. ყველა ეს, საერთოდ რომ ავიღოთ, ისეთს დიდს ძალას წარმოადგენს, რომელთანაც მხოლოდ რეზოლუციებითა და კეთილის სურვილის გამოთქმით ვერას გაჰხდებით. ჩვენის მხრით საჭიროა ისეთივე სისტემატიური მუშაობა ტერიტორიის დასაცავად, რანაირსაც ჩვენი საწინააღმდეგო ძალა აწარმოებს. რანაირი უნდა იყოს ეს მუშაობა? რა უნდა დაედოს საფუძვლად ამ გვარ მუშაობას? საჭიროა ერთხელ და სამუდამოდ შეევეთვისოთ იმ აზრს, რომ ჩვენი თავადაზნაურობა, განსაკუთრებით მსხვილი მემამულენი, გაკოტრების გზას ადგანან. უზარ-მაზარი მამულები, ვალით დატვირთულნი და გადატვირთულნი, ჩალის ფასად იყიდება. ჩვენმა თავად-აზნაურობამ, თუ, რასაკვირველია, მასიურად ავიღებთ, ვერ მოახერხა ინტენსიური კულტურის შეძოღება. იგი ძველებურად მტაცებელის თვალით უცქერის მიწას და მხოლოდ იმაზე-ღა ჰფიქრობს, რაც შეიძლება მეტი გამოსწოვოს მიწას და კი აღარაფერი მისცეს. ღალა შემოსავლის ერთად-ერთი წყაროა. ეს კი მეურნეობა არ არის. ეხლანდელმა ბურჟუაზიულმა ცხოვრებამ თავის კლანჭებში ჩაიგდო ჩვენი თავადაზნაურობა; ქალაქური ცხოვრება დიდ-ძალს ფულსა თხოულობს, უპატრონოდ დარჩენილი მამულის შემოსავალი კი დღითი-დღე მცირდება. შემოსავალი რომ აღარა ჰყოფნის, თავს აკლებს და ამ რიგად თავადაზნაურობის მამული ან იყიდება, ან გირავდება ისე, რომ დაგირავებით აღებული ფული მეურნეობას არა ჰხმარდება. ერთად-ერთი ხსნა იმაში-ღაა, რომ ეს მამულები გლეხკაცობის ხელში გადავიდეს. გლეხისთვის მამული ცხოვრების საღსარია; თუ ერთხელ ხელში ჩაუვარდა, ვეღარავითარი საშუალებით ვერ გამოაცლით. მხოლოდ გლეხს შეუძლიან დაიცვას ჩვენი ტერიტორია, მხოლოდ მას შეუძლიან ეხლა გავერანებულ მამულებში კულტურული მეურნეობა შეჰქმნას. დღეს ჩვენებური გლეხი უმწეოა, მაგრამ ყოველთვის ასე არ იქნება. თანდათან ჩვენი გლეხ-კაცობა საღათას ძილს თავს აღწევს, სრულიად დამოუკიდებლად გამოდის ეკონომიურ სარბიელზე და სწორედ ესეც გვაძლევს იმედს, რომ იგი გადაიქცევა საქართველოს ტერიტორიის შემაერთებელ დუღაბად. ჩვენი ცხოვრება ფაქტიურადაც ამ გზით მიდის. საჭიროა მხოლოდ ჩვენმა საზოგადოებრივმა დაწესებულებებმა ამ პროცესს ხელი შეუწყონ. დიდი სამსახური შეუძლიან გაუწიოს ქართველ ხალხს საათავად-აზნაურო საადგილ-მამულო ბანკს, თუ, რა თქმა უნდა, ამ ბანკის სათავეში იდგებიან ისეთი პირები, რომელთაც შეგნებული აქვთ დღევანდელი მომენტის სიმწვავე და აზრიანობის, პრინციპიალურ მოღვაწეობის ხასიათს მისცემს თავიანთ პრაქტიკულ მოქმედებას. საუბედუროდ ჩვენი საადგილ-მამულო ბანკი სწორედ ამ მხრით არ არის დამაკმაყოფილებელი. არც ერთს ქართულ დაწესებულებაში არა ღვივის საზოგადოებრივი სული ისე სუსტად, როგორც საადგილ-მამულო ბანკში, არც ერთს დაწესებულებას არ მეთაურობენ ისეთი, ყოველგვარ პოლიტიკურ გამჭრიახობას მოკლებული ადამიანები, რანაირსაც საადგილ-მამულო ბანკს. გაიხსენეთ ეხლა, რომ თითქმის მთელი თავად-აზნაურობის მამულები ბანკშია დაგირავებული და მაშინ დარწმუნდებით, რა დიდი როლი შეუძლიან ითამაშოს ჩვენმა საადგილ-მამულო ბანკმა მიწის მობილიზაციის საქმეში.

ამ ჟამად ყველა საშუალებების ჩამოთვლას ვერ ვიკისრებთ. მრავალნაირია ეს საშუალებანი. თვითოეულ კონკრეტულ შემთხვევაში საქმე თვითონ აჩვენებს როგორ უნდა მოეკლოს საქმეს, რომ მიწა ქართველ მშრომელ ხალხს ხელიდან არ გამოეცალოს და უცხოელების ხელში არ გადავიდეს. მაგრამ არსებობს ერთი საშუალება, რომელიც მანეთით არ განიზომება. მე მოგახსენებთ საზოგადოებრივ აზრზე. თუ საზოგადოებრივი აზრი ამოძრავდა, თუ დაიბადა შეგნება, რომ ტერიტორია უნდა დავიცვათ, რომ ტერიტორიის დაცვა ჩვენი ეროვნული სიცოცხლის დაცვასა ნიშნავს, მაშინ საქმეც გადადვილდება და ბ-ნ ნარიძისთანა პუბლიცისტების წუწუნსაც აღარავითარი ნიადაგი არ ექნება: თვით ცხოვრება გასცემს მას პასუხს და ხმას ჩააკმენდიხებს.

არ. ჯ—შვილი.

ქართული პრესა

ჩვენმა მკითხველებმა იციან, რომ შანტაჟისტებმა გაიტაცეს ქუთაისში კარგად ცნობილი ანანოვი, ამის შესახებ გაზეთი „მერცხალი“ სწერს:

ჩვენ არა ერთხელ გამოგვითქვამს აზრი ამ თავაშვებული ბრბოს შესახებ. დღეს ყველა ნათლად ჰხედავს, რომ შანტაჟისტების მოქმედება საუკეთესო ნიადაგია რეაქციის გასაძლიერებლად და საზოგადოების კიდევ უფრო დასაშინებლად.

აქ ჩვენ გვსურს ამ საკითხს მეორე მხარიდან შევეხოთ. ქვეყნის განახლება და წარძოება ეკონომიურ ურთიერთობათა დამყარებას მოითხოვს, ჩვენ ვიტანჯებით არა მხოლოდ კაპიტალიზმის განვითარებით, არამედ კიდევ უფრო მისი ნაკლები განვითარებით. ბატონყმური ნამთები—აი რა გვერეკება უკან, აი რა უშლის ხელს ქვეყნის განთავისუფლებას. კაპიტალიზმის სწრაფი განვითარება—აი საუკეთესო ნიადაგი დემოკრატიის გამარჯვებისა. ახალი ეკონომია, ახალი პოლიტიკას წარმოშობს.

თუ ეს მართალია საერთოდ, მით უმეტეს საქართველოს შესახებ: ჩვენ მი კაპიტალიზმი ჯერ კიდევ სუსტია.

კაპიტალისტური მეურნეობა უპირველესად წესრიგს მოითხოვს. ბურჟუა მხოლოდ მაშინ დაებანდებს თავის ფულს წარმოებაში, როცა დარწმუნებულია, რომ მას და ძის ქონებას საფრთხე არ საიდან მოელის. ჩვენში კი ქვეყანას შანტაჟისტები არბევენ და ბურჟუაზიას თავზარსა სცემენ.

აი რით აიხსნება ის ფრიად სამწუხარო მოვლენა რომ კავკასიაში ნაკლებათ იკიდებს ფეხს უცხო კაპიტალი და ეკონომიური განვითაარებაც კუს ნაბიჯით წარძოვებს.

ანანოვის გატაცება ამ მხრივ ფრიად საყურადღებო მოვლენას მეადგენს. ცოტაა რომ ეს შეაფერხებს ჩვენში უცხო კაპიტალის შემოჭრას. ამას მოყვა ანანოვის შაჰპანიურ ღვინოს და კონიაკის ქარხნების შეჩერება და ეს კი დიდ საგონებელში აგდებს ბაღდადის რაიონის ისედაც გაძვალტყავებულ გლეხობას. ანანოვი წლიურად 70000 მ. ყურძენს ყიდულობდა. დღეს კი გლეხკაცობას ბაზარი ეკარგვის.“

* * *

ამავე საგანის შესახებ გაზეთი „იმერეთი“ სწერს:

მთელი ბაღდადის კუთხე მგლოვიარედ არისო. მოვიდა თუ არა ცნობა ანანოვის გატაცებისა, ოთხიხუთი სოფელი ფეხზე დადგა, გამოეფინა და აჯამეთის ტყეს მოევლოო.

— დავიღუპეთ, დავზარალდითო— გვითხრა ერთმა ფერსათელმა გლეხმა, რომელსაც გუშინ ურმით ყურძენი შემოეტანა ბაზარში. გასაყიდად..იმ მადლიანმა კაცმა ყურძნის ფარდული ჩვენს სოფელშივე გაგვიმართა, დღეში ორ გზას ვაკეთებდით ფასიც რიგიანი იყო, წონაც, აქ ჩამოგვაქვს, ცოტა მეტ ფასათ ვყიდით, მაგრამ ორი დღე გვიცდება, წონაც უკუღმართ, შარი და დავიდარაბაა, ზედ-მეტი.. რა კაცი წაგვართვეს!..

ასე დაოონებით ლაპარაკობს გლეხი. ზესტაფონში, დიმსა და ფერსათს შუა, ქუთაისში. თვით „სასახლეში“—აჯამეთში აუარებელი მუშა ირჩენდა თავს, ქირა კარგი იყო და პირობები საუკეთესო. მთელი ეს წარმოება დღეს, როცა სოფელს ასე უჭირს მოუსავლობის გამო, შეჩერებულია და მთელი კუთხე თითქოს მგლოვიარედ იყოსო“.

ახალი ამბავი

ტფილისი.

✦ **მგოსანი ქალი ნინო ორბელიანი** ამ ჟამად ავად არის და ნივთიერ ხელმოკლეობას განიცდის. იმედია ქართველი საზოგადოება დახმარების ხელს გაუწვდის დაავადებულ მგოსანს, რომელიც სცხოვრობს გოლოვინის პროსპექტზე „ბრისტოლ“-ის სასტუმროში.

✦ **აკაკის ფონდი.** როგორც მკითხველებმა იციან, ქ. შ. წ.-კითხვის გამავრცელებელ საზოგადოების განკარგულებაში არის ჩვენის მგოსხის აკაკის სახელობის ფონდი, რომელიც-დანაც მგოსანს წელიწადში 1,200 მან. ეძლევა. სამწუხაროდ უნდა აღვნიშნოთ, რომ ეს ფონდი ამ ჟამად ძალიან შემცირდა სულ დარჩა 546 მან. 69 კაპ.

✦ **გენერალი გ. ნ. ყაზიბეგი,** ქ. შ. წ.-კითხვის გამავრც. საზოგადოების თავმჯდომარე, ტფილისს ჩამოვიდა.

✦ **საქართველოს ეგზარხოსად,** როგორც „კავკაზ“-ს ატყობინებს საკუთარი კორესპონდენტი, დაუნიშნავთ ტობოლის ეპისკოპოსი ალექსი მოლჩანოვი. ოფიციალური ცნობა ეპისკოპოს ალექსის დანიშვნის შესახებ ჯერ არ მოსულა.

✦ **ტფილისს ჩამოვიდა** 4 ოქტომბერს საბაჟო გადასახადთა დეპარტამენტის დირექტორი ს. დ. განი, რომელიც ამავ დღეს ბათომს გაემგზავრა. ტფილისს ხვალ დაბრუნდება.

✦ **ტფ. ტრამვაის** ამ წლის 1 იანვარიდან 1 სექტემბრამდე მთელი შემოსავალი ჰქონია 2.434,453 ფრანკი, შარშანდელზე მეტი 140,177 ფრანკით.

✦ **დღეს მწირველნი არიან:** საქართველოს საეპისკოპოსო დროებით მმართველი ეპისკოპოსი გრიგოლი—ქვაშვეთის წმ. გიორგის ეკლესიაში, გორის ეპისკოპოსი ანტონი—სიონის საკათედრო ტაძარში და ერევნის ეპისკოპოსი პიმენი—ეგზარხოსის ეკლესიაში.

✦ **წვრილი კრედიტი.** გორის მაზრის სოფელ ავლევისა და თამარაშენის მცხოვრებლებმა თ-დმა ა. ი. ფალავანდიშვილმა, იოსებ თხელიძემ, ს. ი. თხელიძემ, ქ. ვ. ხუციშვილმა, გ. პ. ფარგოსაძემ, თ-დმა ა. ა. ამირეჯიბმა, მღვდელმა ზ. ხვადაგაძემ, თ-დმა ა. დ. ფალავანდიშვილმა, ე. ვ. ყარბელაშვილმა, მასწავლებელმა ნ. ვ. ნასრაძემ, ნ. დ. ყიფშიძემ და არჩილ ჯახველაძემ შუამდგომლობა აღძრეს გუბერნატორის წინაშე, ნება დართოს მათ დააარსონ სოფ. ავლევში წვრილ კრედიტის საოფლო-სამეურნეო ამხანაგობა, რომლის მოქმეოების რაიონიც იქნება ატოცისა, აბისისა და ოქონის სასოფლო საზოგადოებანი. ამხანაგობის მიზანია: ხელი შეუწყოს თვის წევრებს სასოფლო მეურნეობისთვის საჭირო საგნების შეძენაში, სასოფლო მეურნეობის ნაწარმოებთა ტექნიკურს დამუშავებასა და ბაზარზე გასაღებაში და საერთოდ სასოფლო მეურნეობის გაუმჯობესებაში.

✦ **ხილისა და ბოსტნეულობის გამოფენა-ბაზარი** გუშინდლამდე ფასით დაათვალიერა 840 კაცმა. ამათში იყო 153 მოსწავლე. ტფ. სასწავლებლებისა.

გამოფენაზე ყოველ დღე მოდის ახალი ექსპონატები კავკასიის სხვა და სხვა კუთხიდან.

გუშინ გამოფენა-ბაზარი დაათვალიერეს სომეხთა ნერსესიან სემინარიის მოსწავლეებმა, რიცხვით 50 კაცმა.

გუშინ პირველი კრება ჰქონდა გამოფენა-ბაზრის საეკსპერტო კომისიას, რომელმაც შეიმუშავა ექსპერტიზის პროგრამა.

✦ **გლეხების განსაცდელი.** ამას წინად მილიონერმა მანთაშევმა რაღაც ფარულ მოსაზრებით გორის მაზრაში სადგურ მეტეხსა და მრავალს შუა თ-დ ამილახვრის მემკვიდრეთაგან უზარმაზარი მიწა იყიდა. ეს მიწა „აშურიანად“ წოდებული, შეიცავს 1,000 დესეტინაზე მეტს, რომლითაც დღემდე ადგილობრივი გლეხები სარგებლობდნენ. ამ მიწის გაყიდვამ გლეხებს თავზარი დასცა, რადგანაც ისედაც მიწის სიმცირეს განიცდიდნენ და ახლა უეჭველია ამ მიწას მათ აღარ მისცემენ და იქ მოსულ ხალხს დაასახლებენ. მოსალოდნელია საქმის გამწვავება; ამიტომ საჭიროა ამ გარემოებას ჩვენმა საზოგადოებამ ყურადღება მიაქციოს, მით უფრო, რომ მანთაშევს განზრახვა აქვს, „აშურიანის“ გვერდზე მდებარე მიწებიც შეიძინოს; მემამულეებთან უკვე გაუმართავს მოლაპარაკება. სხვათა შორის, მიუმართავს ცნობილ მემამულის თ-დ გიორგი ოთარის ძის ამილახვრისთვის, რომელსაც მანთაშევისთვის გადაჭრით უარი უთქვამს მიწის გაყიდვაზე.

✦ **კავკასიის შინა მრეწველობის კომიტეტმა** დაადგინა, მონაწილეობა მიიღოს შინამრეწველობის სრულიად რუსეთის გამოფენაზე რომელიც ბერლინში იმართება. გამოფენაზე კომიტეტი მოაწყობს კავკასიის განყოფილებას.

✦ **ზუბალაშვილის სახელობის საბავშვო საავადმყოფო** უკვე მზად არის და 27 ოქტომბერს აკურთხებენ.

✦ **მათხოჯის წმ. ნინოს დედათა სავანე** რომელიც დაარსებულია 24 წლის წინად განსვენებულის ეპისკ. გაბრიელის მიერ, ამ დღეებში მონასტრად დამტკიცდა.

საზოგადოებანი და კრებები

✦ **ავლაბრის ქართულ სახალხო წარმოდგენების მმართველ წრის** საგანგებო საზოგადო კრება დანიშნულია დღეისთვის, დილის 11 საათზე, ავლაბრის სახალხო თეატრში. განსახილველი საგნებია: სარევიზიო კომისიის სამოქმედო ინსტრუქცია და მიმდინარე საქმეები.

სასწავლებლებში

✦ ქ. შ. წ. კითხვის გამავრც. საზოგადოების **შრომის სკოლა** (სიღნაღის მაზრაშია) 9 სექტემბერს კავკასიის სამოსწავლო ოლქის მზრუნველს ნ. ფ. რუდოლფს დაუთვალიერებია.

✦ **ტფ. საბაღოსნო სასწავლებლის** ბოლო კლასში ეგზამენები 4 ოქტომბერს დასრულდა. წელს სწავლა დაასრულა და ატესტატი მიიღო 10 კაცმა. ამათში ხუთი ქართველია, ორი—სომეხი, ერთი—აისორი, ერთი—ბერძენი და ერთიც მალაკანი.

სასამართლო

✦ **რედაქტორის საქმე.** ამას წინად „ზაკავკაზიე“-ში დაბეჭდილი იყო წერილი, რომელიც შეეხებოდა ქალაქის მთავარ კანტროლიორს ბ ნ ტერ-დავითიანცს. ტერ-დავითიანცმა ამ წერილით თავი შეურაცხყოფილად იცნო და სამართალში მისცა „ზაკავკაზიე“-ს რედაქტორი ი. ი. რადიკე. 4 ოქტომბერს ტფ. ოლქის სასამართლომ გაარჩია ეს საქმე და ი. ი. რადიკე ერთის თუმნით დააჯარიმა. რედაქტორს საქმე სამოსამართლო პალატაში გადააქვს.

გორი.

✦ „ქართლი“-ს სტამბაში დაიბეჭდა და უკვე გამოვიდა გასაყიდად ჩვენი ბელეტრისტის **ანასტასია ერისთავ-ხოშტარიას** თხზულებათა მეორე ტომი.—ამ წიგნში სხვათა შორის მოთავსებულია ახალი რომანი „ბედის ტრიალი“ სამ ნაწილად, რომანი შინაარსიანად არის დაწერილი და ეხება თანამედროვე ქალთა საკითხს. წიგნი გამოცემულია სუფთად, დაბეჭდილია მშვენიერს ქაღალდზე, შეიცავს 296 გვ. და ღირს მხოლოდ სამ აბაზად.

✦ როგორც დანამდვილებით გავიგეთ, გორის პროფესიონალურ სკოლის გამგე ელენე თარხან-მოურავის ასული მოკლე ხანში სკოლის განყოფილებასა ხსნის დაბა ხაშურში.

✦ როგორც არა ერთხელ აღგვინიშნავს ჩვენ გაზეთის ფურცლებზე, „ბოქსი“ ადგილობრივ კლუბში დიდს განვითარების გზას ადგია. მოკრივენი მეტ წილად კლუბის წევრნი ან თვით მაპასახლისნი არიან ხოლმე. ეხლაც ასე მოხდა. 30 სექტემბ. ნაფ. ვექთან. კ. დ—ვმა, კლუბის წევრმა, კლუბის დარბაზში სცემა პროვიზიშ—ფს; საზოგადოებაში მითქმა-მოთქმაა...

✦ ადგილობრივ სასულიერო სასწავლებელში წელს სწავლის ფული არავისთვის გადუხდევინებიათ.

შეცდომის გასწორება. „სახალხო გაზეთის“ გუშინდელ ნომერში ახალ ამბავთა შორის აღნიშნულია მეხილეობის გამოფენა, სადაც ნათქვამია: „სხვათა შორის საყურადღე-

ეროვნული ბიბლიოთეკა

ბოა სოფ. შემოქმედიდან (ოზურგეთის მაზრა) გ. დუმბაძის მიერ გამოფენილი ექსპონატები სამრეწველო თხილისა“. უნდა იყოს დაბეჭდილი: „**მიხეილ მოსეს ძის დუმბაძის** მიერ გამოფენილი ექსპონატები სამრეწველო თხილისა“.

ღღიური

ყურად იღეთ!

სიცილი ბედნიერებას არ ნიშნავს, საყვედური — სიძულვილს, სევდა — უიმედობას და ცრემლი—უმოქმედობას. როდესაც ხედავ მამულის გულს დასერილს, შეუძლებელია შენი სახე მწარე ნაღველით არ აღიბეჭდოს; როცა გესმის კვნესა მშობელის, ღიმილი არ მოგეკარება; როცა შენი კერა ჩამქრალია, განიავებულია, სამხიარულოდ არ მომართავ ჩანგურს.

იცინიან, ვინც არაფერს ჰგრძნობენ და ყველაზე უფრო მოსარიდებელი, საშიში მტერი ის მოყვარეა, ვინც მუდამ კარგს, სალხინო გუნებაზეა: ხიფათს განგვიმზადებენ ეს ენი! მხიარულება არ გვძართებს, როდესაც ჩვენი მდგომარეობა ესრე ტრაგიკულია, როდესაც განსაცდელი ესრე გადიადებულია და სული შეაუთუული კლდესა ასკვნება გზის გასაკვეთად და გზა არსად არის, ჯერ არსად არის!

ჩვენ არ შეგვიძლია ვიმღეროთ: სიმღერა დღევანდელთა ხვედრი არაა, სიმღერა მომავალთა ბედია. ჩვენ მხოლოდ გალობა გვარგუნა ცხოვრებამ—გალობა ციხეში დატყვევებულთა, გოლგოთისაკენ გამგზავრებულთა. ტანჯვაა ჩვენი ბაგა, ნაღველია ჩვენი ემბაზ , ტირილია ჩვენი ნანა, უბედური, ჩაგრული, დევნილია—ჩვენი მეგობარი, ვაებაა ჩვენი აღმზრდელი და კვნესა, გოდება, გმინვაა ჩვენი მანუგეშებელი.

რისთვის უნდა გვიხაროდეს, ჯერ არ ვშობილვართ! რისთვის უნდა ვიცინოდეთ, აწმყო არა გვაქვს! რისთვის უნდა ვიმღეროთ, როდესაც ვერვის დაატკბობს ჩვენი სიმღერა? ჩვენ მხოლოდ მომავლისათვის ვართ. ჩვენ არ ვცხოვრობთ, მხოლოდ ვიცოცხლებთ; არა ვართ, მხოლოდ ვიქნებით! ჩვენი ფიქრი, გრძნობა, ზრახვა, ოცნება მომავალზეა გადასული. იქ, შორს, აღთქმულს ქვეყანაში, ამოვიღებთ ხმას, ხმას სამხიარულოს, მოვილხენთ სადღესასწაულოდ, შოვირთავთ სახეს, გაბრწყინდებიან ჩვენი თვალები და დაფნის გვირგვინით, ვარდით და ყვავილით შევიმკობთ შუბლს.

დღეს კი ეკლის გვირგვინია ჩვენი სამკაული, გლოვის ძაძაა ჩვენი წამოსასხამი და ფეხშიშველნი ვართ. მეგობარო, ძმაო, თანამოსაგრევ, ნუ დაგაფრთხობს ჩვენი ეგრე დაღვრემილი სახე. ნუ შეგაშინებს ჩვენი ეგრე გამწარებული სიტყვა, ნუ აღგიძრავს უსახსრობას ჩვენი სევდიანი დუმილი და ნუ მოგიკლავს სურვილს აღდგენისა, განახლებისას.

დღეს ჩვენ საქორწილოდ კი არ მივდივართ ტაძრად, არამედ გლოვისათვის. იმისთვის კი არ შევიკრიბებით, რომ ვიდღესასწაულოთ, არამედ მისთვის, რომ ცხედარი მივასვენოთ სამარეს, რომ საფლავის გარშემო, გაცივებულ გვამთან მოვიგონოთ დღენი და სიმწარეში ვიხილოთ და შევიგნოთ ჩვენი არსებობა, რომ თვალწინ წარმოგვიდგეს მამული და ხელი შევახოთ ერს.

ეს დღენი არიან დღენი სიმწარისა, დღენი მოთქმისა ან დღენი გულში ჩაკლულს ოხვრისა. მაგრამ მოვლენ დღენი განახლებისა და ჩვენ სიხარულით, სიცილით ებნითა და წინწილით, დაფითა და ნაღარით, სრულის გულით, სრულის ლექსით მივეგებებით მათ რომელთაც უყვარდათ ერი და არ რცხვენოდათ სიყვარულის; ჭირში იყვნენ და არ ეკრძალებოდნენ სატანჯველს; სტიროდნენ და არ წარიკვეთდნენ იმედს, უბედურები არ იყვნენ, უძრავნი, მოღალატენი.

ამათ ეკუთვნის ერის დღევანდელი დღე, მათია ერის მომავალი. ხშირად უხილავია, ჩუმია, დამალულია მათი თავგამოდება, მაგრამ ჩვენს მომავალ განახლებაში ჩაქსოვილია მათი საქმენი. დღეს თუ ვერ ვხედავთ, ვიხილავთ; თუ არა ვგრძნობთ მათ აღფრთოვანებას, ვიგრძნობთ; თუ არ გვესმის მათი მოსწრაფებული გულის ცემა, გავიგონებთ.

ისინი არიან იმედი ერის, სასოება მამულის და თუ მწარეა ჩვენი სიტყვა, ნაღველს გალესავს ჩვენი კალამი, არა მხიარულია ჩვენი სახე და ტკივილში აღუბეჭდავს, თუ გლოვის ზარი გესმით ჩვენგან—ეს არაა ზარი სიკვდილისა, ტირილი ჩვენი არაა განსასვენებელი, გოდება ჩვენი დამადუმებელი, დამყუჩებელი, დამაცვიფყებელი, არა, სიცოცხლისათვის მოგიწოდებთ მხოლოდ; განახლების სიყვარულს აღგიძრავთ მხოლოდ, აღორძინების იმედს მოგიწოდებთ მხოლოდ. ჩვენს ვაებაში არაა ურწმუნობა. არა, ჩვენი ვაება მხოლოდ განცდაა ჭირისა და უბედურების და ამავე დროს, ამიტომ სწორედ, ამ ვაების განცდით გამქვაღ ულნი ვართ, უძლიერესის რწმენით, გა-უტეხელის იმედით, შეურყეველის ძისწრაფებით მომავლისაკენ.

დუმილია ჩვენი ცხოვრება, მაგრამ არა სიკვდილი. ამ დუმილში მზად დება განახლება, აღორძინება, იბადება ახალი ცხოვრება; გვესმის იდუმალი სუნთქვა ახალის ერისა, ვხედავთ მამულიშვილთა შორეულს ლანდებს, წინასწარ ვგრძნობთ მომავლის სიმშვენიერეს. მაგრამ ეს წინასწარ ხილვა მით უფრო ცხადია, წინასწარგრძნობა მით უფრო ძლიერია, რაც უფრო სრულად, შეგნებულად განვიცდით აწმყოს სიმწარეს. ეს სიმწარე ჩვენ არ გვაფრთხობს; უფრო გვამხნევებს გვიწვევს მეტის და მეტის მუშაობისაკენ სამშობლოს და ერის განახლებისათვის.

სიტყვა.

ზიმუილი დასავლეთ საქართველოში

რუსეთში ყოფნის დროს არა ერთი და ორი წერილი წამიკითხავს „სახალხო გაზეთსა“ და „იმერეთში“ ჩვენში მოსალოდნელ სიმშილობის შესახებ. სამშობლოში დაბრუნებულმა განვიზრახე დამეთვალიერებინა რამდენიმე სოფელი დასავლეთ საქართველოსი და ჩემს თვალით მენახა ჩვენი სოფლის გაჭირვება. რაც ვნახე და გავიგონე, მეტად სავალალოა. ჯერ-ჯერობით შორაპნის მაზრის პერევისისა და მერევის საზოგადოებების რამოდენიმე სოფელი ვინახულე და ყველას მოსავლის შესახებ ვესაუბრე. სადღაა ჩვეულებრივი მკვრცხლი, მხიარული და დარბაისლური მსჯელობა ზემო იმერელ გლეხებისა: ყველას მწარე ფიქრი დაუფლებია. სიმშილის აჩრდილით შეძრწუნებული, იგი გულგატეხილი შესცქერის მომავალს.

როგორც „იმერეთის“ ფურცლებზე უკვე აღნიშნა ბ. იმერმა, ზემო იმერეთში მიწის მეტის-მეტი სივიწროვეა; სახნავ-სათეს მიწას მოკლებული აქაური გლეხი, ხშირად სარჩოს ძალზე დაქანებულსა, ციცაბო ფერდობებზე სთესს. მისჩერებიხარ ამ გასაოცრად ფრიალო ადგილებს და თვალს არ სჯერა, თუ აქ ადამიანის ხელს შეუძლია რაიმეს გაკეთება მაგრამ მწუხარებასა და ტანჯვაში ნაწრთობი გლეხი გასაოცარის ენერგიითა და ნებისყოფით ებრძვის ბუნებას, რომ ოჯახს ლუკმა პური მოუპოვოს. ჯერ წინად, კარგი მოსავლის დროსაც აქაურ გლეხობის უმრავლესობას სარჩო ნახევარ წელზე მეტს არ ჰყოფნიდა. ხოლო დღეს იმათაც კი, ვისაც წლის სარჩო მოსდიოდა, სულ სამ-ოთხი თვის სარჩოც აღარ მოსვლიათ. არიან ისეთებიც, რომელთაც დღეს სიმინდის მარცვალიც კი აღარ მოეპოვებათ და სოფელ-სოფელ დაწრწიან სიმინდის საყიდლად მაგრამ სიმინდს არავინ ჰყიდის და კიდევაც, რომ ჰყიდდეს, კოდს (დაახლოვებით 2½ ფუთ.) 3—3 მ. 50 კ. აფასებს. და აბა სად შეუძლია ისედაც გაძვალ-ტყავებულ გლეხობას ასეთი ფასი მისცეს ერთს კოდ სიმინდში და ისიც შემოდგომაზე! უმრავლესობას სიმინდი პირდაპირ ჩალად აუჩეხია, რომ საქონლისათვის მაინც ჰქონოდათ საკვები. მაგრამ აჩეხილი არც ჩალად ვარგა, წვრილი თითქოს, როგორც პურის ღერო, იგი ნაკლებად ასრულებს თვის დანიშნულებას და თუ უწინ, მაგალითად, საქონელს ორი კონა ჰყოფნიდა, დღეს ექვსიც აღარ ჰყოფნის. ერთი სიტყვით, სიმშილს თვისი მსახვრელი ხელი უკვე გაუწვდენია ჩვენი სოფლებისაკენ და მწარე მომავალს უქადის, ამ თავიდანვე უკვე მოსდებია სოფლებს მრავალი მოარული ავადმყოფობა: სახადი, მუცელა, ყელჭირება და სხვა, რომელნიც, უეჭველია, თანდათან უფრო შესაფერ ნიადაგს იპოვიან ადამიანურ საკვებს მოკლებული გლეხობაში და, ვინ იცის, რამდენს გამოასალმებენ წუთი-სოფელს, თუ დროზე არ მივეშველენით.

თუ რამდენად სავალალოა დღეს ჩვენი სოფლების მდგომარეობა, ამას სხვათა შორის შემდეგი მაგალითიც დაგვიმტკიცებს: ს. ც—ში ერთ გლეხს კარგა ხანია ჭკუაზე შერყეული ძმა ჰყავს, წრევანდელი მოუსავლობით დანაღვლიანებულს გლეხს უფრი ნათესავებს მისცეს. სოფელმა შუამდგომლობა აღძრა გადასახლებულთა განთავისუფლებისათვის. კიბიროვი ოსია. იყო რუსეთ-იაპონიის ომში. ეხლა დაჭრილია და კავკავის საავადმყოფოში წევს.

ზელიმხანი შთამომავლობით ჩაჩანია, სოფელ ხოროჩოიდან, ვედენის ოლქიდან. შეძლებული ოჯახის შვილია და 1910 წლამდე მრავომით სცხოვრებდა. 1910 წ. ოჯახში დრამა დატრიალდა. ზელიმხანის ძმას სულთან მურადს და მათ ერთ სოფელს შუმაინს შეუყვარდათ ერთი ქალი. ზელიმხანმა და მისმა ძმამ მოიტაცეს ქალი, მაგრამ მშობლებმა ადმინისტრაციის დახმარებით დაიბრუნეს ქალი. ქალი გაჰყვა შუმაინს. ზელიმხანის გვარი შერცხვა. მოქიშპე გვარები ერთმანეთს დაეჯახნენ და ერთი მეორეს კაცები ამოუხოცეს. საქმეში მთავრობა ჩაერია. ზელიმხანი ციხეში ჩასვეს. ზელიმხანი ციხიდან გაიქცა და გავარდა უჩაღად. მას ძმა და მამა შეუერთდნენ. პირველად ჯავრი ზელიმხანმა ვედენის ოლქის უფროსის თანაშემწეზე, დობროვოლსკიზე ამოიყარა, მერმე ოლქის უფროსი პოლკოვნიკი გალაევიც მოჰკლა. ზელიმხანმა მოიტაცა მეცხვარე მესიაცევი, რომელსაც 15 შეიარაღებული კაცით დაესხა თავს. ზელიმხანს როცა ისვენებდა, მას შემდეგ, რაც თავი დაახწია მის დასაჭერად გგზავნილ რაზმს, დაესხნენ სისხლის ამღებნი. ასტყდა სროლა და ზელიმხანის მამა და ძმა მოჰკლეს, ხოლო თვითონ თავს უშველა. მესიაცევი გაანთავისუფლა 18 ათასი მანეთის გადახდის შემდეგ.

ერთ საღამოს ზელიმხანი თავს დაესხა გროზნაში საიუველირო მაღაზიას. მაღაზია შუა ქალაქშია, ქალაქის ბაღის პირდაპირ, ოლქის უფროსის ბინის გვერდით და პოლიციის სამართველოს პირდაპირ. აქვე ყაზახების ბინებია. ზელიმ-ხანი ოფიცრის ფორმაში იყო. ნახევარი საათის შემდეგ ყაზახები დაედევნენ, მაგრამ ვერავინ იპოვნეს.

გროზნის სადგურის კასას ღამის ორს საათზე ალყა შემოარტყა ზელიმ-ხანმა, დასჭრა ორი დარაჯი გასტეხა კასა და 18 ათასი წაიღო.

ზელიმხანი დაეცა ყიზლიარის ხაზინას 30 კაცით. ქალაქში შუადღისას შევარდა. სროლის დროს მოჰკლა 11 კაცი.

ეს თავდასხმა ყველაზე შესანიშნავი იყო თავისი გაბედულებით. ფულად ხაზინიდან მხოლოდ 5 ათასი წაიღო. მთავრობამ მაშინაც ვერ შეიპყრო ზელიმხანი. 1910 წელს მთაში შეიპყრეს ზელიმხანის ოჯახობა. როცა ზელიმხანის დასაჭერად წასული რაზმი უკან ბრუნდებოდა, ზელიმ-ხანი დაეცა რაზმს ასინის ვიწროს ხეობაში. სროლის დროს მოჰკლეს რაზმის უფროსი თავ. ანდრონიკაშვილი (ოფიცერი, დაიჭრა როტმისტრი დრაგუნოვი და რამდენიმე ცხენოსანი.

1911 წელს ზელიმხანი ჯერჯეთის ხეობაში თავს დაესხა გზის სარეევიზიო კომისიას, რომელსაც 12 ყაზახი მიჰყვებოდა როტმისტრი დოლიძის ხელმძღვანელობით. ზელიმ - ხანმა სულ ყველანი ამოხოცა, რაღაც სასწაულით გადარჩა პოლკოვნიკი ჩიკალინი.

უკან გაბრუნებული ზელიმ-ხანი ყაზახების რაზმს შეეხეჩა და ყველა ამხანაგი მოუკლეს. თვითონ კლდიდან გადაეშვა და თავს უშველა.

1911 წელსვე ზელიმხანი მოამწყვდიეს მისივე სოფლის ახლო მდებარე გამოქვაბულში. ასტყდა სროლა. დილას სროლა შესწყდა. კლდეზე აიტანეს სამთო ზარბაზანი. ზარბაზნიდან უნდოდათ სროლა აეტეხათ ზელიმხანისთვის, მაგრამ ჯერ წინადადება მისცეს, დაგვნებდიო. ზელიმხანი გამოქვაბულში არც კი ყოფილა.

როგორ გაიპარა, ყველა ეხრით ჯარის მიერ ალყა შემოარტყმული, ზელიმ-ხანი, დღესაც საიდუმლოებას შეადგენს.

ამბობენ ვედენის ოლქის უფროსმა დუელში გამოიწვია ზელიმ-ხანი. ზელიმ-ხანს უპასუხნია. „კარგი! შენ რომ მე მომკლა, ჯვარს მიიღებ და მე რო შენ მოგკლა, ყელზე თოკს მომიპერონო“.

რუსეთი

მუშათა პრესის დევნა.

შრომის ჯგუფი და ს. დ. ფრაქცია სათათბიროში შეკითხვის შეტანას აპირებენ, მუშათა პრესის დევნის გამო. შეკითხვა აღნიშნავს იმ რეპრესიებს, რომელიც ბეილისის საქმის გამო განიცადეს გაზეთებმა. ლიბავაში მაგალითად, მთავრობის წარმომადგენელმა სრულიად აუკრძალა გაზეთებს, გარდა დეპეშათა პეტერბურგიდან საგენტოს ცნობისა, რაიმე სხვა ცნობების მოთავსება.

ბეილის საქმის გარშემო.

27 სექტემბრის ნომერი გაზეთ: „კიევლიანინი“-ს დაიჭირეს ბეილისის გამო წერილის მოთავსებისთვის და რედაქტორი შულგინი სამართალში მისცეს. გაზ. „კიევლიანინი“ მემარჯვენეთა ორგანოა 50 წლის განმავლობაში ეს პირველი მაგალითია „კიევლიან“-ის დაჯარიმებისა. გაზეთი ბეილისის საბრალმდებლო ოქმს ბავშურ ტიტინს ეძახდა და რუსეთის იუსტიციის შერცხვენას ხედავდა ამ ოქმში. ეხლა ცნობილი მოსკოველი ქველმოქმედი შახოვი დეპეშით ატყობინებს გაზეთს, ნება მომეცით იმ წერილის ავტორის სახელობის სტიპენდია დავაარსო შანიავსკის სახალხო უნივერსიტეტშიო. შახოვს ამ საქმისთვის 6 ათასი მანეთი გადაუდვია. ბეილისის საქმის გამო პეშეხონოვმა წერილი დასტამბა „კიევსკაია მისლში“, რისთვისაც 29 სექტემბრის ნომერი გაზეთისა დაიჭირეს.

პრაგაში რუსეთის საკონსულოს წინ საპროტესტო მიტინგი გაიმართა, ბეილისის საქმის გამო.

თეატრი და ხელოვნება

ქართული წარმოდგენა. დღეს ქართულ თეატრში წარმოდგენილი იქნება ნ. შიუკაშვილის 4 მოქ. დრამა „სიმახინჯე“. პიესას სდგამს შალიკაშვილი.

ქართულ დრამატ. საზოგად. გამგეობას გაუბედნია საზოგადოების დიდი ხნის სურვილის ასრულება და ქართულ წარმოდგენაზე ადგილების ფასები შესამჩნევად დაუკლია, ასე რომ, კვირიდან უკვე ბილეთები გაიყიდება დაკლებულის ფასით.

ბ-ნი შალიკაშვილის ახალი პიესა. სათანადო დაწესებულებას უკვე ნება დაურთავს ბ-ნი შალიკაშვილის ახალი პიესისათვის, რომელსაც ეწოდება „უნიადაგონი“. პიესა ცხოველის ფერადებით ჰხატავს ჩვენ მაღალწოდების ინტელიგენციას და მათს „საქმიანობას“ კერძო თუ საზოგადო ასპარეზზე. დასი უკვე მესდგომია პიესის მზადებას. მთავარი როლები განაწილებულია თურმე, დასის საუკეთესო ძალთა შორის. პიესა დაიდგმის ძახლობელ ხუთშაბათს და მერე წარმოდგენილი იქნება ქუთაისშიაც.

ქართული დრამატ. დასი ქუთაისში. მორიგი წარმოდგენების გასამართავად პარასკევს ქუთაისს გაემგზავრა ჩვენი დასის ნაწილი ვლ. მესხიშვილის მეთაურობით. გაიმართება ორი წარმოდგენა, შაბათსა და კვირას—„ედმონდ კინი“ და „ინსტიქტი“, რომელშიაც მთავარ როლებს ასრულებს ვლ. მესხიშვილი.

ავლაბრის სახალ. თეატრი. დღეს, 6 ოქტომბერს, ავლაბრის ქართულ სახალხო წარმოდგენების მმართველი წრის მიერ რეჟისორის ი. ივანიძისა და �ივიძის მონაწილეობით წარმოდგენილი იქნება შიუკაშვილის „მეგობრობა“. დასაწყისი საღამოს 8 საათზე.

ქ. ბათომი. 2-ს ოქტომბერს ბათომის სცენაზე პირველად ვიხილეთ ორიგინალური პიესა, „გადაკრილი მუხა“ ვ. შალიკაშვილისა. პიესის შინაარსს არ შევეხებით, რადგან იგი საკმაოდ იყო აღნიშნული ჩვენი პრესის მიერ. დიდის დაკვირვებით შეასრულეს თითქმის ყველამ თავ-თავიანთი როლები და დიდი აღტაცებაც გამოიწვიეს დამსწრე საზოგადოებაში... ამავე წარმოდგენას დაესწრო თვით ავტორი პიესისა, რომელიც ორჯერ სცენაზე გამოიყვანეს და დიდის ტაშის ცემით მიეგებნენ... შემდეგი წარმოდგენა—„მედია“, 6 ოქტომბერს.

ტრ. ი—ძე.

კომპოზიტორის კოტე ფოცხვერაშვილის კონცერტი ქუთაისში. 20 ოქტომბერს ქუთაისში კ. ფოცხვერაშვილი გამართავს ფრიად საინტერესო კონცერტს; რომელზედაც სხვათა შორის შესრულებული იქნება კომპოზიტორის ახალი ნაწარმოები, სიმფონიური პოემა „განდეგილი“ და სხვა. ათი წელი შესრულდა მას აქეთ, რაც კ. ფოცხვერაშვილმა ქუთაისში (და მასთან მთელ საქართველოში) გამართა პირველი სიმფონიური კონცერტი, რომლის დროსაც შესრულებული იქნა ხალხური სიმღერები ორკესტრის აკომპანიმენტით. ქუთაისელები მოუთმენლად ელიან კონცერტს. მეთაურებიც დიდს მზადებაში არიან. ტფილისიდან კ. ფოცხვერაშვილს მიჰყავს ახალი კლუბის ორკესტრი. სულ მონაწილეობას იღებს 40 კაცი, რომელშიაც შედიან მომღერლები ქუთაისის, სამტრედიის და ფოთის გუნდებისა. გარდა ამისა მონაწილეობას იღებს ტფილისელების კარგად ნ ცნობი მომღერალი ქალი ქ-ნი **ვესელოვზოროვისა (ბახუტაშვილის ასული)**, რომელიც შეასრულებს ქურუმ-ქალის არიას ფოცხვერაშვილის ოპერის „კერპთა დამხობი“-დან.

დეპეშები

(დეპეშათა პეტერბ. საგენტოსაგან).

5 ოქტომბერი.

უცხოეთი.

პარიზი. სენატორ დემიერის თავმჯდომარეობით გაიხსნა რადიკალთა და რადიკალ-სოციალისტთა კონგრესი. კონგრესმა უნდა მოაგვაროს ის განხეთქილება, რაიცა რადიკალთა პარტიაში მოხდა საარჩევნო რეფორმის და სამხედრო კანონის საკითხის გამო. პარტიის მარცხენა ფრთა, კომბოს მეთაურობით, სცდილობს რადიკალურ - მინიმალური პროგრამა შეიმუშავოს.

თეირანი. გაიხსნა სახალხო თეატრი. ხალხი დიდის ინტერესით მიეგება. თეატრთან სახალხო ბიბლიოთეკაც გაიხსნა.

ვენა. „კორესპოდენც-ბიუროო“ კორიციდან იტყობინებს: სერბიელნი გადავიდნენ ალბანეთის საზღვარს, დაიპყრეს სოფლები კიუკი და ვეხსანი. ისინი იერიშით ალბანიისაკენ მიემართებიან.

ოზგანისციალი. 10 საათსა და 15 წუთით დირიჟაბლზე „ლ 2“-ზე აფეთქება მოხდა. დაიღუპა მრავალი ხალხი.

სოფია. ბულგართა ჯარმა დაიკირა მუსტაფა-ფაშა.

პარიზი. პუანკარემ იმპერატორ ვილჰელს სამძიმრის დეპეშა გაუგზავნა, დირიჟაბლზე მომხდარ უბედურების გამო.

ბელგრადი. სკუპშჩინაში ახალი კანონ-პროექტი წარადგინეს 270 მილიონის სესხის თაობაზე სამხედრო ხარჯების დასაფარავად.

ლეიპციგი. სათათბიროს მიერ გადადებულ 120 ათასი მანეთის გარდა, შემოწირულება 180 ათასი მანეთი და ლეიპციგში მოაგროვეს 30 ათასს მანეთამდე ეკლესიის ასაგებად.

ბერლინი. დაღუპულ დირიჟაბლში 28 კაცი იყო. აფეთქების დროს დაიღუპა 25 კაცი, დანარჩენნი ძლიერ დაშავდნენ.

დაარსდა ახალი საზოგადოება გერმანელებისა, რომელთაც აზრად აქვთ რუსეთი შეისწავლონ. საზოგადოება პოლიტიკის გარეშე იდგება.

ბამბერგი. ჩამოვარდა ბიპლანი, მოკვდა ორი კაცი.

ლონდონი. კანადის მთავრობამ პარლამენტში ბილი შეიტანა ინგლისის მიერ განზრახულ ახალ დრედნოუტების ასაშენებლად ხარჯის გაღებისთვის.

მატროსებმა და კოჩეგარებმა დაადგინეს პირველ მაისიდან აღარ იმუშაონ, თუ გემებზე უმავთულო ტელეგრაფი არ იქნება მოწყობილი.

მანჩესტერი. მუშებსა და მეფაბრიკეებს შორის შეთანხმება მოხდა.

ბუდაპეშტი. ხოლერისაგან ავად გახდა სამი კაცი. ამათგან ორი მატროსია.

მელილია. 500 მავრი ისპანელს ჯარს თავს დაესხა. მოკლულია სამი, დაჭრილია 20 მავრი.

სტამბოლი. გემებს მხოლოდ დილის 8—2 საათამდე შეუძლიათ დარდანელში შესვლა, ეს ღონისძიება 4 თვით არის შემოღებული.

რუსეთი.

პოლტავა. საბჭომ 115 ათასი მანეთი გადასდო ხოლერის წინააღმდეგ საბრძოლველად.

მიტავა. გაიხსნა სასოფლო-სამეურნეო გამოფენა.

პეტერბურგი. დასავლეთის ათ გუბერნიაში ადგილობრივ სასამართლოს რეფორმის განხორციელებას ოქტომბერში შეუდგნენ.

შემუშავებულია ახალი კანონ-პროექტი სამრევლო სკოლების მასწავლებლებისთვის ჯამაგირის მოპატების თაობაზე.

ბეილისის საქმე.

კიევი. კრების გახსნისას, ნაფიც მსაჯულთა შემოსვლამდე, თავმჯდომარე აცხადებს, კიევის ერთ-ერთ გაზეთში, გადამახინჯებულად იბეჭდება კრების ანგარიში, თუ ეს ასე გაგრძელდა შემდეგშიაც, იძულებული ვიქნები სულ მოვსპო სტენოგრაფიო. გრუზენბერგის შუამდგომლობისა გამო თავმჯდომარის სიტყვები ოქმში შეიტანეს. მოწმეები ახალს არაფერს ამბობენ. თეოდოსია პეტრენკო აჩვენებს, ანდრია ჭკვიანი, უშიშარი ბავშვი იყო, ჩებერიაკების ოჯახში ხშირი სტუმარი იყოო. და

მეტ სახელად უშიშრობის გამო „ქაჯს“ ეძახდნენო.

თერთმეტი წლის ნაზარი ზარუცკი აჩვენებს, ერთი კვირით ადრე მოკლულის გვამის პოვნამდე ერთად ვცურაობდითო, ღობის გაკეთებამდე ვთამაშობდით ზაიცევის ქარხნის ეზოში, მაგრამ შემდეგ არაო. დარაჯი გამოგვედევნებოდა ხოლმე, მაგრამ ბეილისი არა სდროსო. ზამისლოვსკი აღნიშნავს ჩვენებათა შორის წინააღმდეგობას და იმ გარემოებასაც, რომ ეხლა ბევრი ისეთი რამ სთქვა მოწმემ, რაც გამოძიების დროს არც უხსენებიაო. გრიგოროვიჩ-ბარსკისა და ბრალმდებლის შეკითხვაზე — ჩებერიაკი ხომ არ არიგებდა, როგორი ჩვენება მიეცა —მოწმე ამბობს: მოწმეების ოთახში ვერა ჩებერიაკი მღვდლისა, დიაკონის და სხვათა წინაშე ასწავლიდა ასე და ასე აჩვენე: რო ცურაობდით, ბეილისი გამოგიდგათ, თქვენ გაიქეცით, ხოლო ანდრიუშა დაიჭირა და წაათრიაო. პირის-პირ წაყენებისას ვერა ჩებერიაკი უარს ამბობს, არაფერი მითქვამს მოწმისთვის ეგეთიო, ხოლო მოწმე თავისას იმეორებს. ბრალმდებელი მოითხოვს თქმული ოქმში იქმნას შეტანილი.

შემოჰყავთ მოწმე ტუსაღი კუჩერიავი, რომელიც ბეილისთან და კაზაჩენკოსთან იჯდა ციხეში. გამოაქვეყნეს მოწმის პირვანდელი ჩვენება, როდესაც კუჩერიავი აძბობდა, პუხალსკიმ ბეილისის ცოლის სახელზე წერილი დასწერა და ბეილისმა წაიკითხა და ხელი მოაწერაო, ბეილისი ას მანეთს შეჰპირდა გასაძრჯელოს ზახარჩენკოსაო. ბრალმდებელსა და კარაბჩევსკის მოწმე უპასუხებს, მოწმეების მოწამლვისა არა ვიცი რაო.

გამოაქვეყნეს არ გამოცხადებულ მოწმის ბურჟინსკის ჩვენება, რომელიც აცხადებს, გოლუბევისთვის ლანდაუს თაობაზე არა მითქვამს რაო.

ქარხნის ყოფილი მუშა სინიაევი მოუთხრობს სასამართლოს, თუ როგორ იყო, რომ განთავისუფლებულმა ზახარჩენკომ სცემა ებრაელებს და მას ფულები დასტყუა. ხელმეორედ ართმევენ ჩვენებას ანდრიას ბებიას ნეჟინსკისას, რომელიც ამბობს, ანდრია ხშირად დადიოდა შნეერსონთან თივის საყიდლად. ბავშვის დაკარგვის შემდეგ ლუკიანოვკაზე დავბრუნდით. ერთხელ, როცა მოწმე შნეერსონის დუქანში შესულა, უნახავს ვიღაც ებრაელი დიდი ადტაცებით გაზეთს ჰკითხულობდა. შნეერსონს ებრაელისთვის რაღაც ებრაულურად უთქვამს, იმას კითხვა შეუწყვეტია. მოწმეს მხოლოდ სიტყვა „ბაბა“ გაუგია. პირისპირ წაყენების დროს შნეერსონი აცხადებს, ანდრიას არ ვიცნობდი, ძოწმე ოთხი წლის წინად ყიდულობდა ჩემთან თივასო. გაზეთის წაკითხვის ამბავს უარჰყოფს. ებრაელები ჩემთან ი ბვიათად შემოდიოდენ სავაჭროდო. მოწმე ზამისლოვსკის უპასუხებს, გაზეთებს ბეილისის საქმის გამო არ ვკითხულობდი, რადგან არ მაინტერესებდაო.

ზარუდნი აცხადებს, სამართალში მიუცემელ მოწმეთა ჩვენების ჩამორთმევა იმ გზით, როგორც აქ ხდება, როდესაც მოწმეთ საშუალება არ აქვთ თავის დაცვისა, სასამართლოს შეცდომაში შეიყვანს. პროტესტს აცხადებს ასეთი გამოძიების გამო და მოითხოვს შნეერსონის ჩვენება ოქმში იქმნას შეტანილი. თავმჯდომარე აცხადებს, მოწმეს შეუძლია დამცველებს, თუ კი უკანასკნელის სიტყვებში რაიმე ექვებს დაინახავენ, არ უპასუხონ. შნეერსონი ამბობს, მე ყველას მივცემ პასუხსაო.

პირის პირ წაუყენეს ორდინკი და ჩებერიაკი. ჩებერიაკი ამბობს, როოტსის რესტორანში ერთად მივედით მე, ვიგრანოვი და ბრაზულიო, ფულს ბევრს ხარჯავდნენ მოწმეს არ უსვამს, არ უჭამია, ორდინსკი იქ არ უნახავს და არც იცნობს. ორდინსკი ამბობს, ვიყავი რესტორანში, ყველა ხვედრ ფულს თვითონ იხდიდა ხოლო თითოეულს 30 კაპიკზე მეტი არ გადაუხდიათო. მოწმე ექვთიმე ვოიტენკო მოჰყვება თავის მუშაობის ამბავს. მოწმე გორბატკო აცხადებს, რომ ისა და ებრაელი გულკა ქარხანაში ერთად მუშაობდნენო. ბრალმდებელი ნაფიც მსაჯულთა ყურადღებას მიაქცევს გორბატკოს ჩვენებაზე—ცხენის საუნაგროში ტახტი იდგა, რომელზედაც დუბოვიკი ისვენებდა ხოლმეო. გრიზენბერგი უთითებს მოსამართლეებს—რომ მოწმემ სთქვა ინსტრუმენტები გულკისა არისო.

სართულის დამხურავი ჩერნიავსკისთვის ნაკონეჩნის ოამბნია, ბავშვი ჩებერიაკმა მოჰკლა და მე თვითონ ვნახე, როგორ ამოფხიკა ქარხნის წიგნიდან დატრპეო, ამის გამო ზახარჩენკო ჩებერიაკისადმი საჩივრის აღძვრას აპირებდაო. მოწმის აზრით ბავშვი განგებ დაჩხვლიტეს, რათა მკვლელობის კვალი აებნიათ.

ვორობიოვი ქარხნის მეეზოვე აჩვენებს, ღობე 1910 წელს ააშენეს, ბავშვებს არ სდევნიდა, ან სხვა ვინმე თუ სდევნიდა არც ის იცის. მოწმე დუდმანი ამბობს, როცა სინაგოგიდან გამოვდიოდი ზახარჩენკო შემხვდა და მთხოვა, ბეილისი გამანთავისუფლებინე, დამეხმარე რითიმე, მაგრამ ვერ დავეხმარეო. მოწმე ამბობს, ხასიდებსა და მეზნაგიდებს შორის არსებითი განსხვავება არ არსებობს—მე 20 ჯერ ვიყავი ხან ერთი, ხან მეორის ამდიარებელიო, მოწმე სამლოცველო სახლის წევრია. შმაკოვი ეკითხება მოწმეს სამლოცველო სახლისა და იმას, თუ სად დადის მოწამე. მოწმე უპასუხებს: „ასე საშუალო“. თავმჯდომარე მხარეებს წინადადებას აძლევს, თავიანთი აზრი გამოთქვან, რამდენად საჭიროა საქმისთვის სექტების ცხოვრების გაცნობა. ბრალმდებელი საჭიროდ სთვლის ასეთს გაცნობას. მოწმის სიტყვით კიევში ხასიდებიც არიან, მაგრამ არა ხასიდები უფრო მეტი, სინაგოგა ყველასთვის ღია, ამბობს მოწმე, და იქ სამლოცველოდ—ვინც უნდა ის მოვალ. მოწმე ჟუკი აცხადებს, სამლოცვნლო სახლში ბეილისი და ერთი უცნობი იყვნენ, უცნობი ამბობდა, ბეილისი იტანჯვის და თავს მოიკლავს, თუ ებრაელებმა არ ვუშველეთო. ეს განცხადება უყურადღებოდ იქმნა ჩატარებული. მოწმე ნასიდა, ბეილისს და შნეერსონს არ იცნობს. მორდკა დუბოვიჩი, რომელიც ქარხანაში მუშაობდა, ამბობს ძროხები ბეილისმა 1910 წელს გაჰყიდა, მუშებს თავიანთი ინსტრუმენტები ჰქონდათო. გამოაქვეყნეს გარდაცვლილ კოლობასოვის ჩვენება, რომელიც ლუკა პრიხოდკოს კარგ კაცად ახასიათებს, 12 და 13 მარტს ძთელი დღე-დამე სახლში იყოო. გამოაქვეყნეს გარდაცვლილ მოწმის ვასილიევის ჩვენება, რომელიც ამბობს ჩებერიაკს საეკვო ხალხთან ჰქონდა კავშირიო, დედას ბავშვი არ უყვარდა და ბევრსა სცემდაო. ბრალმდებელი, გრიგოროვიჩ ბარსკი და გრუზენბერგი მოწმის ჩვენებაში წინააღმდეგობას ხედავენ.

რედაქტორი Ა. ᲯᲣᲛᲑᲐᲫᲔ.
გამომცემელი Ა. ᲯᲐᲯᲐᲜᲐᲨᲕᲘᲚᲘ.

პარიზის სულთნურად ახალი ფასონები
კორსეტებისა
ვენის საკორსეტო ელექტრონის სახელოსნოში
მ. ა. ლევიტი,
ტფილისი, ბეტრე დიდისა და სოლოლაკის ქუჩის კუთხე. 1168

გონორარეაზ (სუსუნატის) წინაალმდეგ უახლესი საშუალება:
„SALO—ᲙᲘᲩᲘᲚᲘᲜ“.
სწრაფად და არსებითად მოქმედებს და, ექიმთა აზრით, გონივრულ საშუალებად ითვლება. დარიგება კოლოფში ძვრს. ნამდვილი მხოლოდ ლითონის კოლოფებითა და ღირს 1 მ. და 1 მ. 80 კ. აგრედვე კარგად მოქმედებს შეტად გართულებულ და ძაძველებულ ავადმყოფობის დროს და სულ მოკლე ხანში სპობს უწყვეტელ მდინარეობას.
დეპო: Петербургъ, разъѣзжая, № 7 аптека Б. Кенсима. იგზავნება ფასდადებით. გასაგზავნი ფოსტის ტარიფის მიხედვით. იშოვება საფეიაქო საქონლის კაკაბის ხაზოგადოების სავაჭროში.
Метцль 21328. 1038

ᲓᲐᲘᲑᲔᲭᲓᲐ ᲓᲐ ᲘᲧᲘᲓᲔᲑᲐ ᲛᲐᲚᲐᲠᲝᲔᲑᲨᲘ ᲛᲝᲛᲣᲨᲐᲕᲔᲜᲘ (ქვა-ნახშირის მთხრელები)
ემილ ზოლას რომანი მუშათა ცხოვრებიდან ი. გ. ავალიშვილის ნათარგმნი.
ტფილისში 1) ქ. შ. წ. კ. ᲡᲐᲮ. წიგნის მაღაზიაში. 2) ცენტრალურ წიგნის მაღ. გოლოვ. პროსპ., 3) მერკვილაძის მაღაზიაში „ცოდნა“, 4) კიკნაძის წიგნ. მაღაზ. გოლ. პრ.
ქუთაისში: 5) მთავრიშვილის წიგნის მაღაზიაში, 6) ოცხელის წიგნის მაღაზიაში.
წიგნის ფასი 85 კ. ვინც 5 ცალზე მეტს იყიდის ქ. შ. წ. კ. წიგნის მაღაზიაში დაეთმობა 20 პროცენტი. 1519

ᲡᲐᲕᲐᲭᲠᲝ ᲣᲤᲚᲔᲑᲘᲐᲜᲘ ᲡᲙᲝᲚᲐ ᲓᲐ ᲡᲐᲑᲣᲮᲒᲐᲚᲢᲔᲠᲝ ᲙᲣᲠᲡᲔᲑᲘ
ᲘᲕᲐᲜᲔ ᲖᲐᲥᲐᲠᲘᲐᲡ ᲫᲘᲡ ᲢᲔᲠ-ᲡᲢᲔᲤᲐᲜᲝᲕᲘᲡᲐ.
15 ოქტომბრიდან გაიხსნება პარალელური განყოფილება კურსებისა მეცადინეობა კურსებზე საღამოს 7½ საათზე დაიწყება. სკოლაში მიღება დღის 8—3 საათამდე. 1 თუმანოვის ქუჩა № 13. მიღება კურსებზე საღამოს 6—10 საათამდე. მიხეილის პროსპ. № 53. 678

ᲙᲘᲜᲝᲞᲠᲐᲤᲘᲐ ᲬᲘᲜᲔᲑᲘᲡ ᲛᲐᲛᲝᲬᲛᲔᲑᲔᲚ ᲥᲐᲠᲗᲕᲔᲚᲗᲐ ᲐᲑᲜᲐᲗ
ᲕᲝᲒᲘᲡᲐ ᲙᲘᲡᲠᲬᲚᲝᲕᲘᲡ ᲧᲝᲤᲔᲚᲛᲐᲠ ᲙᲚᲘᲝᲤᲔᲑᲘᲡ ᲓᲐᲛᲖᲐᲓᲔᲑᲐᲡ
ᲡᲐᲥᲐᲕᲔᲡ ᲐᲡᲠᲣᲚᲔᲑᲐ ᲓᲠᲝᲖᲔ ᲡᲣᲤᲗᲐᲓ ᲓᲐ ᲮᲔᲚᲛᲘᲡᲐᲬᲕᲓᲝᲛ ᲤᲐᲡᲐᲓ.
ტფილისი, ვანქის დიდი ქუჩა, № 12. Тифлисъ Бол. Ванк. ул. № 12.
1009

ᲓᲐᲘᲬᲧᲝ ᲑᲔᲭᲓᲕᲐ ᲓᲐ ᲛᲘᲘᲦᲔᲑᲐ ᲮᲔᲚᲘᲡ ᲛᲝᲬᲧᲝᲠᲐ ᲨᲝᲗᲐ ᲠᲣᲡᲗᲐᲕᲔᲚᲘᲡ
„ᲕᲔᲤᲮᲘᲡ ᲢᲧᲐᲝᲡᲐᲜᲖᲔ“
ეს წიგნი იქნება მე 21-ე გამოცემა იუსტინე აბულაძის რედაქტორობით. წიგნს, წინასიტყვაობის სახით, თავში დაერთვის ვრცელი გამოკვლევა და ბოლოში ვრცელი ლექსიკონი. ტექსტი შემოწმებული იქნება საუკეთესო ხელნაწერებზე და დართული ექნება საჭირო ვარიანტებიც. რედაქცია ეცდება წიგნმა დააკმაყოფილოს, როგორც მეცნიერული ინტერესი, ისე პრაქტიკული საჭიროებაც და მიაწოდოს საზოგადოებასა და სკოლებს საუკეთესო სახელმძღვანელო, ჩვენის სათაყვანებელი მგოსნის შესასწავლად.
წიგნი იბეჭდება ორ ნაირად: 1) ჩვეულებრივ ქაღალდზე უყდოდ და ეღირება 1 მან. და 2) ძვირფასს ქაღალდზე ძვირფასი ყდით—2 მანეთად.
ვინც კეთილ ინებებს და 10 კვიტანციას გაგვიყიდის, იმას ერთი წიგნი, კარგს ქაღალდზე, ძვირფასი ყდით, საჩუქრად მიერთმევა.
იმ დაწესებულებათა და კერძო პირთაც, ვინც მოისურვებს კომისიონერობას, და 10-ზე მეტს გაგვისაღებს, მას მიეცემა მანეთზე 15 კაპ.
ხელის მოწერა გაგრძელდება 25 ოქტომბრამდი, წიგნები დაურიგდება აგენტებს ხელის მომწერლებისათვის დასარიგებლად 1 იანვრისთვის.
ამასთანავე საჭიროდ ვრაცხთ გამოვაცხადოთ, რომ წიგნი იბეჭდება განსაზღვრული რიცხვით და თუ გადარჩა ხელის მოწერის შემდეგ თავისუფალ ეგზემპლიართა რიცხვი, იმ შემთხვევაში მანეთიანს მიეპატება **ათი შაური** და ორ მანეთიანს **ერთი მანეთი**.
მისამართი: Тифлисъ—Авлабаръ, Кабгеровская № 29. Ю. Абуладзе 149.

1453

ᲨᲠᲐ ᲙᲔᲠᲫᲘᲡ ᲐᲙᲐᲓᲔᲛᲘᲣᲠᲘ ᲙᲣᲠᲡᲔᲑᲘ ᲥᲐᲚᲗᲐ ᲓᲐ ᲛᲐᲛᲐᲙᲐᲪᲗᲐ ᲪᲐᲜᲘᲡᲐᲛᲝᲡᲘᲡᲐ
ს. პეტერბურგის მკერვალთა საზოგადოებისა.
ᲜᲔᲕᲘᲡ ᲞᲠᲝᲡᲞ. 67, ს. პეტერბურგი, ᲜᲔᲕᲘᲡ ᲞᲠᲝᲡᲞ. 67
საღამოს მეცადინეობა დაიწყება ამ წლის 20 ოქტომბრიდან. კურსების პროსპექტი უფასოდ იგზავნება. **გამგეობა—ᲜᲔᲕᲘᲡ ᲞᲠᲝᲡᲞ. 67, ᲢᲔᲚ. 482—30**
№ 13. ჩვენი კურსების წარმატებამ ახოვადოდ და კერძოდ ჩვენი გაუმჯობესებული კოორდინატული სისტემის ნაჭარბებმა ბევრის მხრით მიბაძვა გამოიწვია, ერთა ამათგანს (ვიღაც ქ-ნ ლიდია კარზუნოვისას) ჩვენი სისტემის კოორდინაციისთვის ამ დღეებში ოლქის სასამართლომ **2 კ. ირის ციხე მოუსაჯა** და დაადგინა: მოსპოს მისი გამოცემული პროსპექტები. Метцль 123581. 1513

საავაჭრო და სამრეწველო სამინისტროს განკარგულების ქვეშ მყოფი
ᲑᲣᲰᲒᲐᲚᲢᲔᲠᲘᲘᲡ ᲞᲠᲐᲥᲢᲘᲙᲣᲚᲘ ᲙᲣᲠᲡᲔᲑᲘ
Ი. Თ. ᲞᲐᲚᲐᲤᲜᲘᲙᲝᲕᲘᲡᲐ.
თხოვნების მიღება და მსმენელთა ჩაწერვა ყოველ დღე დილის 10 ს. საღ. 8 ს.-დე. **მეცადინეობა დაიწყება 15 ენკენისთვიდან**. კურსები იძლევიან სიფუძვლიან და სრულ ცოდნას, ამზადებს საკანტორო-ბუღალტერიისა და კორესპ. ხელშეწყობ. ᲡᲐᲣᲗᲐᲠᲘ ᲞᲠᲝᲒᲠᲐᲛᲐ: 1) ᲡᲐᲛᲬᲘᲚᲝ ᲡᲐᲛᲣᲨᲐᲝ. ᲙᲣᲠᲡᲔᲑᲘᲡ ᲨᲔᲡᲣᲚᲘ: 1) ᲡᲐᲤᲣᲫᲕᲚᲘᲐᲜ ᲑᲣᲦᲐᲚᲢᲔᲠᲘᲐ: Ა) ᲑᲣᲦᲐᲚᲢ. ᲩᲕᲔᲣᲚᲘᲡ ᲓᲐ ᲝᲠᲜᲐᲘᲠᲘᲡ: იტალ., ფრანგ., გერმან., ამერიკ. და ახალ რუსულ (ყველა სისტემით პრაქტიკულ სამუშაო), Ბ) ᲗᲕᲚᲐ-ᲐᲜᲒᲐᲠᲘᲨᲘ: საზოგ., სავაჭრ., ბანკ., ქარხ., სასოფლო-სამეურ., 2) კომერც. ანგარ., 3) ᲕᲐᲭᲠᲝᲑᲘᲡ ᲣᲤᲚᲔᲑᲐ. 4) ᲕᲔᲥᲡᲘᲚᲘᲡ ᲣᲤᲚᲔᲑᲐ, 5) კომერციულ კორეს., 6) ანგარ. ჩოთქზე, 7) კალიგრაფია, 8) მუშაობ. შესწ. საწერ მანქანაზე. 3) რუსული ენა, 10) ანგარიში, 10) **უცხო ენები**. ფრანგ. და გერმან.. 12) საკომერ. კორესპ. უცხო ენებზე. **რუსული ენა ანგარიში და საწერ მანქანებზე ბეჭდვის სწავლება უფასოა მსმენელთათვის.** მიმდინარე წელს კურსებზე სწავლობდა 182 კაცი, აქედან 3 საბუღალტ. ᲯᲒᲣᲤᲨᲘ იყო 144, მასწავლებლებად არიან მოწვეულნი უმაღლესი განათლებით. სპეციალ. კურსების წესდება და პროგრამა უფასოა. 1430

ᲗᲣᲛᲐᲜᲡ ᲛᲝᲘᲒᲔᲑᲡ ᲓᲦᲔᲛᲘ
ადამიანი ჩვენის ახლად გამოგონილი ფოტოტიპიული მანქანით — „ᲤᲝᲠᲢᲣᲜᲐ“, რომელიც **ერთი წუთის განმავლობაში** დღის სინათლეზედაც კი იძლევა **სრულიად განმოსულსა** და **მშვა** ფოტოგრაფიული **სურათს**.
საჭირო აღარაა ცოდნა, მეცნიერება ან ბნელი ოთახი. ყუთი ივსება დღის სინათლეზე 25 ლითონ. ფირფიტით. მანქანა ლამაზადაა გაკეთებული, ნიკელის ჯამით სურათების გამოსაყვანად, კლიტე ლითონის ჩამოსაშვებით, მუქი შუშით. უფასოდ დაერთვის 12 ფირფიტა, 1 ჩარჩო და 1 ანდამატი ფირფიტების გამოსაღებად **დასურათ. რუსული სახელმძღვანელო.** ᲤᲐᲡᲘ 7 Მ. 75 Კ. (გამოგზავნა 50 კ.).
თუ თქვენ მარჯვე ხართ,
ᲨᲔᲒᲘᲫᲚᲘᲐᲗ ᲒᲐᲘᲩᲘᲜᲝᲗ ᲐᲮᲐᲚᲘ ᲨᲔᲛᲝᲛᲡᲐᲕᲐᲚᲘ.
საჭირო არ არის საგანგებო ოთახი. შეიძლება გაკეთება მოედანზე, იარმუკებზე და სავაჭრო ადგილებზე; **ᲧᲝᲕᲔᲚ ᲬᲣᲗᲘᲡ ᲨᲔᲒᲘᲫᲚᲘᲐᲗ ᲤᲣᲚᲘᲡ ᲨᲔᲫᲔᲜᲐ.** მანქანა „ᲤᲝᲠᲢᲣᲜᲐ“ დიდად ხაყურადღებოა აგრედვე ფოტოგრაფიის მოყვარეთათვის, ნამდვილ სურათისა და დროს გასატარებლადაც კარგია. იგზავნება უბოდ და ფასდადებით.
ᲛᲘᲗᲐᲕᲐᲠᲘ ᲙᲐᲜᲢᲝᲠᲐ ᲓᲐ ᲡᲐᲬᲧᲝᲑᲘ
ᲕᲝᲒᲖᲚᲘᲡ ᲥᲣᲩᲐ № 2 ᲠᲣᲜᲘᲡ ᲒᲖᲘᲡ ᲡᲐᲛᲗᲐᲠᲗᲕᲔᲚᲘᲡ ᲞᲘᲠᲓᲐᲞᲘᲠ.
ᲢᲔᲚᲔᲤᲝᲜᲘ № 14/68.
адресი: „Т—во Патентъ“, Варшава, Св. Креста, № 30. Отд. 95.
Метцль. 37989 1360

ᲛᲘᲗᲐᲕᲐᲠᲘ ᲙᲐᲜᲢᲝᲠᲐ ᲓᲐ ᲡᲐᲬᲧᲝᲑᲘ
ᲕᲝᲒᲖᲚᲘᲡ ᲥᲣᲩᲐ № 2 ᲠᲣᲜᲘᲡ ᲒᲖᲘᲡ ᲡᲐᲛᲗᲐᲠᲗᲕᲔᲚᲘᲡ ᲞᲘᲠᲓᲐᲞᲘᲠ.
ᲢᲔᲚᲔᲤᲝᲜᲘ № 14/68.
1512

ᲛᲘᲕᲘᲦᲔᲗ ᲡᲐᲧᲘᲜᲣᲚᲔ-ᲛᲐᲢᲐᲠᲔᲑᲚᲘᲗ
ᲙᲔᲡᲢᲔᲠᲑᲣᲠᲒᲘᲓᲐᲜ
ᲐᲛᲣᲠᲘᲡ ᲬᲘᲗᲔᲚᲘ ᲮᲘᲖᲘᲚᲐᲚᲐ |ᲙᲔᲢᲝᲕᲘ|, ᲡᲘᲒᲘ, ᲓᲕᲘᲜᲘᲡ ᲝᲠᲐᲒᲣᲚᲘ, ᲒᲠᲣᲖᲓᲘ, ᲑᲠᲣᲡᲜᲘᲙᲐ ᲓᲐ ᲡᲮᲕ.
ᲐᲒᲠᲔᲓᲕᲔ ᲘᲧᲘᲓᲔᲑᲐ ᲛᲐᲘᲚᲝᲕᲘᲡ
ᲮᲘᲖᲘᲚᲐᲚᲐ
ᲙᲝᲚᲝᲤᲘᲗ Დ ᲮᲛᲔᲚᲘ ᲡᲝᲙᲝ. 150

ᲗᲔᲕᲖᲘᲡ ᲛᲠᲔᲬᲕᲔᲚᲜᲘ
ᲔᲛ.
ᲫᲔᲒᲕᲔᲚᲝᲕᲔᲑᲘ.
ᲞᲣᲨᲙᲘᲜᲘᲡ ᲥᲣᲩᲐ, ᲡᲐᲙᲣᲗ. ᲮᲐᲮ. № 9.
ᲢᲔᲚᲔᲤᲝᲜᲘ № 712.

ᲒᲐᲜᲪᲮᲐᲓᲔᲑᲐᲜᲘ

ᲔᲥᲘᲛᲜᲐᲕᲐᲡᲐᲠᲯᲘᲐᲜᲘᲡ ᲞᲘᲠᲕᲔᲚᲘ ᲙᲔᲠᲫᲝ ᲡᲐᲛᲙᲣᲠᲜᲐᲚᲝ

(დაარსებულია 1880 წელს)
ვორონეცოვის ძეგლის პირდაპირ.
ᲐᲕᲐᲓᲛᲧᲝᲤᲔᲑᲘᲡ ᲛᲘᲦᲔᲑᲐ ᲧᲝᲕᲔᲚ ᲓᲦᲔ, ᲒᲐᲠᲓᲐ ᲙᲕᲘᲠᲘᲡᲐ.
ᲓᲦᲔᲚᲘᲗ:

„606“ ᲓᲐ „914“

11—12 ს. ᲨᲔᲛᲬᲐᲙᲣᲜᲔᲑᲐ ᲙᲝᲜᲡᲣᲚᲢᲐᲪᲘᲣᲠᲐᲓ.

ბ. ა. ნავახარდიანი: 11—12 ს. ქირურგიული და ვენერიული (სიფილ.) ავად.
ბ. გ. ᲐᲒᲐᲮᲐᲠᲝᲕᲐ: 1—2 ს. ბავშვთა შინაგანი ავადმყ.
კ. Მ. ᲩᲘᲭᲝᲕᲐᲜᲘ: 9½—10 ს. თვალისა, შინაგანი და ხერვებისა.
ზ. ი. ᲑᲐᲑᲐᲮᲐᲜᲝᲕᲘ: 10—11 ს. საბებიო, ქალებისა და ბავშვებისა.
ნ. ტ. ᲛᲣᲚᲘᲜᲘ: 10—12 ს. ყურისა, ცხვრისა და ყელისა.
Მ. Გ. ᲐᲕᲔᲢᲘᲡᲘᲐᲜᲪᲘ: 11—12 ს. კანისა, სიფილისი, ვენერ., საშ. და ქირურგ.
Ა. Ა. ᲙᲐᲠᲐᲞᲔᲢᲘᲐᲜᲪᲘ: 12—1 ს. შინაგანი აბავშვო და ყვავილის აცრა.
ექიმი ქალი **ᲝᲚ. Ვ. ᲢᲔᲠ-ᲓᲐᲕᲘᲓᲝᲕᲘᲡᲐ** 1—2 ს. საბებიო და ქალების ავადმყ.
კ. დ. ᲒᲣᲠᲒᲔᲜᲘᲫᲔ. 1—2 საათ. შინაგანი, საბავშვო, ყვავილის აცრა, სისხლის და შარდის ბაქტერიოლოგ. გამოკვლევა, საღამოობით 6—7 საათამდე.

ᲡᲐᲦᲐᲛᲝᲗᲘ:

Მ. Გ. ᲐᲕᲔᲢᲘᲡᲘᲐᲜᲪᲘ: 6—7 საათ.
რჩევა-დარიგება 50 კაპ. ხელმოკლეთათვის უფასოდ, კონსულტაციები და ოპერაციები მორიგებით.
სამკურნალოს დირექტორი მედიცინის დოქტორი **ბ. Ა. ᲜᲐᲕᲐᲮᲐᲠᲓᲘᲐᲜᲘ.**
1004

ᲤᲔᲮᲡᲐᲪᲛᲔᲚᲔᲑᲘ ᲗᲝᲛᲐ Დ ᲯᲐᲜᲣᲐᲠᲐᲨᲕᲘᲚᲘᲡ

ᲛᲐᲦᲐᲖᲘᲐ-ᲡᲐᲮᲔᲚᲝᲡᲜᲝᲨᲘ,
მუხრანის ქ. № 2.
ყოველნაირი: **საკუთარი Ძ ᲞᲔᲢᲔᲠᲑ.**

მეხანიკური ნაწარმოები. 527